Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

N:R 42 (1241) SÖNDAGEN DEN 16 OKTOBER 1910. 23:DJE ÅRG.

ILLUSTRERAD TIDNING
IDUN
GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG
FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

FRU MATHILDA JUNGSTEDT SOM ORFEUS

EFTER EN OLJEMÅLNING AF PROFESSOR JULIUS KRONBERG.

Konstverket framställer det ögonblick, då Orfeus, sökande efter Eurydice, går fram bland underjordens dämoner, som med eldsflammor söka hejda hans steg, men betvingas af hans sång.

Mathilda Jungstedt som Orfeus.

VÄNNER och beundrarinnor till vår framstående operasångerska fru Jungstedt ha bidragit till åstadkommandet af det konstnärliga porträtt, måladt af professor Julius Kronberg, som i reproduktion pryder detta nummers första sida. Fru J:s födelsedag infaller den 13 dennes, hvilken

MATILDA JUNGSTEDT som Orfeus!

Då gnodde alla människor till operan, kön växte vid biljettluckan och kassörskan satte upp den ena lappen efter den andra, på hvilka stod det enkla, men vältaliga ordet "utsåldt". Dessa kära små lappar, som äro ljuflighetens allra ljufligaste plåster för alla de sår och svidande repor, hvilka scenens barn så rikligen erhålla under sin vandring öfver tiljorna. Det växer ju så konstiga blomster mellan kulisserna! Där kan tisteln bära rosor och sippan giftiga taggar på sin späda stängel. Man känner smärtsamma stygn, när man minst väntar dem, och har dessutom att fäkta mot osynliga djäflar i luften.

Sådant är icke roligt.

Men kassörskans lappar råda snar bot, när helst de visa sig; såren skrumpna och motgångarna glömmas.

Och i kväll fläkta de som änglabarnens små duniga vingar kring biljettluckan. Redan äro tredje och andra raderna slutsålda och litet före half åtta finns heller intet att få på första raden och parketten. Det är oväder på torget, och folket klämmer sig in genom portarna med drypande paraplyer och uppslagna rockkragar; droskor och hyrkuskvagnar fara in under hvalfvet med slammer och skräll, betjänten smäller i vagnsdörrarna och räcker en hjälpsam hand åt de ljusa skyar, som sväfva ut genom dörröppningarna. I lyktskenet blixtrar en polishjälm: en kort stämma och en lång arm hålla den påträngande mängden i ordning.

Men tiden lider; om tre minuter måste jag sitta på min plats i orkestern för att undgå de eljes obehagliga efterräkningarna. Det är alltså icke tid till längre filosoferande i vestibulen, utan jag skyndar till orkesterfoajén att få fram min fiol. Naturligtvis har kvinten brustit! Sån't händer alltid när det är brådt. Då skadan blifvit afhjälpt, springer jag mot genomgångsrummet till orkestern, i hopp att kapellmästaren ännu ej hunnit ned från scenen; men kommer just lagom för att se ryggstycket på hans i detta ögonblick obehagligt svarta frack försvinna genom orkesterdörren. Läget synes mig hopplöst, men jag smyger dock efter, tätt bakom honom och sjunker, som jag hoppas, obemärkt ned på min stol. Om ett ögonblick sitter han vid dirigentpulten och mönstrar trupperna innan det går löst; ingen fattas, alla äro på sin post, och i orkestern inträder den tystnad, som plägar föregå den plötsligt utbrytande stormen. Nu skrufvas ljuset ner i salongen, hvilket med ens förflyttar orkesterspelarna till det underbaras värld. Hufvud efter hufvud skymtar fram ur mörkret; notpulternas osynliga gaslampor kasta ett hårdt sken på notpapperet och reflexen från detta gjuter ett fosforaktigt skimmer öfver musikernas anleten. Man skönjer otydligt instrumentens bisarra former: vridna rör, som slingra sig om hvarandra likt glänsande ormar, gapande metalltrutar, långa svarta träpipor öfverdragna med krusigt silfver. Ur skuggorna sticka fram smala, hvita händer, nervöst gripande efter klaffar, tonhål och strängar. Det är en underbar och demonisk syn.

Klockan ljuder från scenen, taktpinnen begynner sina kabbalistiska snirklar och ur orkestern störtar frigjord tonvärldens hela andeskara.

Efter uvertyren går ridån upp och körens och Orfei bittra klagan strömmar ut i de skönaste tongångar.

Ofrivilligt reser jag mig från min plats för att få en öfverblick öfver scenen. Denne Orfeus är en fröjd för ögat! Hvar såg man ett ädlare skick och åtbördsspråk och hur plastiskt utmejslar ej strupen de melodiska linjerna!

Att här nedskrifva en detaljerad kritik öfver fru Jungstedts Orfeus vore ej på sin plats, och det är ej heller min afsikt. Jag *är* ingen kritiker och blir det aldrig! Dock må det tillåtas mig, i anledning af Kronbergs mästerverk här ofvan, berätta något om ett af de starkaste intryck jag mottog under de år jag spelade i hofkapellet — spelade och drömde, ty arbetet mellan orkesterpulterna var för mig kanske mera dröm än verklighet . . .

När den följande akten begynner, skall jag jämte några andra upp på scenen, ty det är föreskrifvet spel mellan kulisserna. Vanligen skickas de yngsta upp och bland dem är jag.

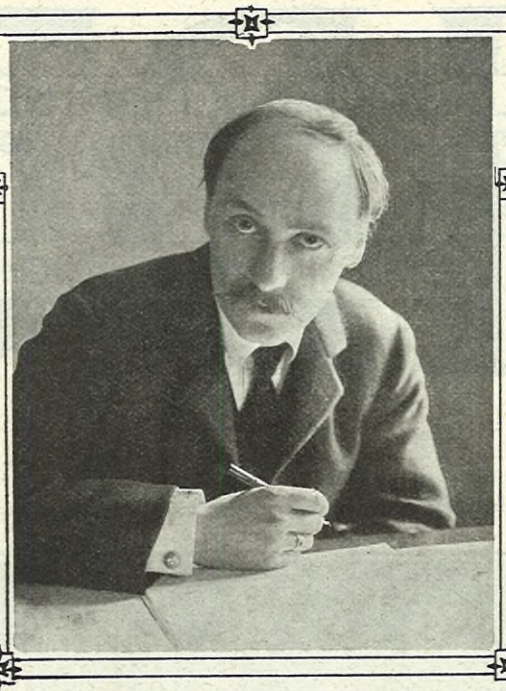

Några ord till Julius Kronbergs tafla för Idun af Hugo Alfvén.

dag porträttet skall öfverlämnas som en hyllning åt konstnärinnan för att sedan längre fram i tiden införlifvas med Musikhistoriska museets samlingar. Som text till bilden har det lyckats oss att få nedanstående stämningsfulla kåseri af director musices Hugo Alfvéns finskurna penna.

Scenen är något, som är ännu egendomligare än orkestern. Där är luften laddad med elektricitet och återhållen spänning. Platsen föreställer i ögonblicket skuggornas rike, där de osaliga kväljas till lön för alla sina kanaljestreck. Rundt om fladdra lurfviga peruker, hiskligt målade ansikten stirra på mig från alla sidor; limlukten sticker i näsan och brandmästaren skrufvar upp helvetets argaste lågor.

Musiken begynner, de osaliga rasa och sjunga om olust i landet; kormästaren, som ansvarar för scenmusiken, har stigit upp på sin pall tätt bakom den målade väfven och följer genom titthålet kapellmästarens rörelser. Nu tystnar kören och Orfei stämma ljuder med trollmakt mot de fördömda.

Aldrig kan jag glömma detta underbara ställe, dess skönhet griper mig alltid med samma oemotståndliga makt! Jag böjer mig åt sidan för att uppfånga en skymt af Orfei olympiska gestalt, men hejdas af kormästarens nervösa "passa på", och i nästa ögonblick deltaga våra stråkar och vibrerande händer i den olyckliges klagan . . .

Då ridån går upp för tredje akten, befinner jag mig åter i orkestern. Den skildrar Elyséens härlighet i de mest smältande melodier; den kvittrar som kanariefågeln och kuttrar ömmare än turturdufvan till Euridikes beskrifning öfver sin himmelska trefnad. Nu hör jag Orfei djupa, skimrande stämma, då han nalkas att återföra sin älskade till jordelifvets obeständighet, och jag reser mig åter från stolen. I Elyséen står nu den gudomlige, ändtligen, omfluten af silfverblått ljus; trycker kitharan mot höften, smeker dess strängar och sjunger. Euridike följer honom oemotståndligt tvingad af kärlek och musik — tvenne ödesdigra faktorer.

Vi veta, att hon dör ännu en gång, innan de nå de jordiska ängderna, men vi veta äfven att gudarna, ånyo bevekta af sångarens måttlösa kärlek, för andra gången skänka honom åter hans älskade. Då blef hon odödlig, hvilket ej är att undra öfver; kitharans mästare var det redan.

När ridån sjunker för sista akten, känner publikens hänförelse inga gränser, och det är så som det skall vara.

Matilda Jungstedts Orfeus synes mig lik en antik grekisk staty. Alla linjer äro så rena, så harmoniska och måttfullt afvägda. Hela hennes skapelse är genomträngd af den ädlaste stilkänsla och hon förfogar öfver en plastik, som är få förunnad.

Att *så* kunna sjunga och spela och därtill förstå att pynta sig på fagraste sätt är förvisso en konstnärlig bragd, hvars minne skall lefva länge.

När nu Matilda Jungstedts andlighet skulle skildras på duk, kunde Kronberg aldrig gjort ett genialare grepp än att välja Orfei drag för sitt syfte; ty ingen roll är konstnärinnan kärare och ingen är heller ett trognare uttryck för hennes förnäma konstnärliga egenart.

Uppsala 6 okt. 1910. HUGO ALFVÉN.

HÖST.

NÄR LIFVETS sol emot kvällning når
och tung blir bördan, jag bär,
och frosten bleker mitt skägg och hår
och kulen höstvind varslar och spår
att det stora mörkret är när,

då vill jag minnas min sommars dar
med solsken och blom och doft;
och om min teg blott en kärfve bar
till bröd åt släktet, som arfvet tar,
när själf jag en gång är stoft,

så skall väl minnet af mannaid
och solskensdagarnes fröjd
ge mod att lefva i kulen tid,
ge kraft att kämpa den sista strid
och hälsa befriarn nöjd.

JOHAN DANIELSSON.

Ärade husmödrar!
De som köpa utaf
Rosenfors hafregryn och Hafre-Sundhetsmjöl
få alltid full valuta för sina penningar. Tillverkas under läkarekontroll och erhålles uti alla välsorterade speceriaffärer.
Partilager i Stockholm hos Aktiebolaget Wahlund & Grönblad.
Vördsammast Aktiebolaget Rosenfors Bruk & Nya Valskvarnar, Rosenfors.
HR
Inreg. Varumärke.

När Carl Johan kom till Sverige.

Ett hundraårsminne.

För Idun af Alfred B. Nilson.

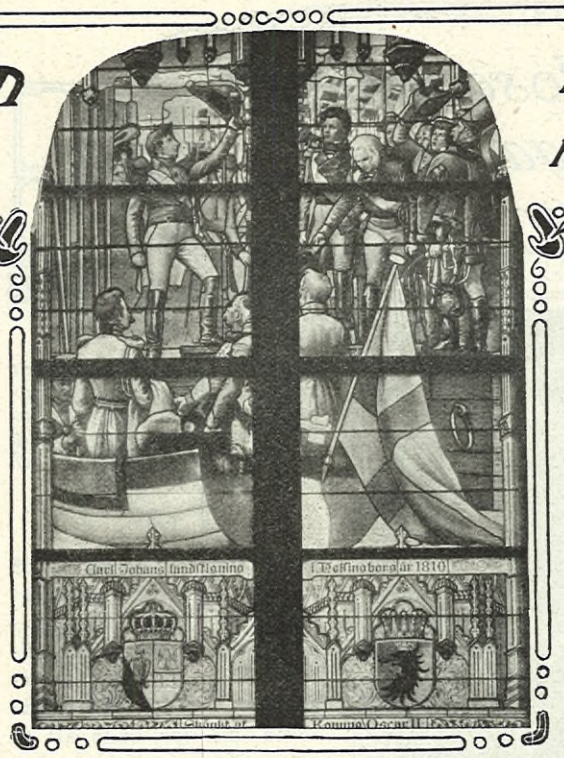

HELSINGBORG HAR under innevarande år kunnat blicka tillbaka på en rad märkliga historiska händelser, som timat i det förflutna. Sålunda firades, som bekant, den 28 februari 200-årsdagen af Magnus Stenbocks epokgörande seger i Helsingborg. Tre månader därefter på dagen var det jämnt hundra år sedan tronföljaren Karl August, strax efter affärden från Helsingborg den 28 maj 1810, plötsligt afled å Kvidinge hed. Den 21 juli 1310 voro Nordeuropas blickar fästade på den lilla Sundsstaden, inom hvars murar det stora nordiska fredsmötet ägde rum, och i hvilket deltogo, förutom konungarne Erik Menved i Danmark, Håkan i Norge och Birger i Sverige, en hel del furstar, prelater och stormän. Här proklamerades ett slags skiljedom och en evig fred mellan Nordens folk. Genom en sällsam händelsernas lek inträffade den internationella fredskongressen i Stockholm i sommar så godt som på dagen — 600 år efter nämnda fredsmöte. Finnes det någonting nytt under solen?

Den 20 oktober är också en bemärkelsedag för staden vid Sundet. Det var nämligen den 20 oktober 1810 som marskalk Bernadotte, Sveriges kronprins, första gången här beträdde den svenska jorden.

Huru mottogs då den ryktbare fransmannen i Helsingborg? Staden ägde den gången ej någon tidning, som lämnat oss en skildring af det celebra besöket. Vi skulle i detta fall ha stått svarslösa, om ej stadens fäder i tid tänkt sig denna eventualitet. Tack vare dem, kunna vi nu i detalj följa förloppet af de 3 dagar besöket räckte i Helsingborg.

I en "Rådstugu Protocollsbok", förvarad i Helsingborgs magistratsarkiv, finnes nämligen affattad en berättelse, som skildrar händelsen i fråga. Då denna ej förut varit återgifven i tryck, torde den på hundraårsdagen äga speciellt intresse, hvarför vi här återgifva den.

"Till en angenäm hugkomst äfven för efterverlden vill Magistraten här hafva intagen följande genom Magistratens försorg affattade Berättelse.

Helsingborg den 23 oktober 1810.

Denna stad åtnjöt den lyckan at få emottaga Hans Kongl. Höghet Kron-Prinsen Johan Baptiste Julius vid Dess första anträde på Svensk botten. Hans Kongl. Höghet hade fredagen den 19 dennes kl. 1/4 till 5 eftermiddagen anländt till Helsingör, dit Svea Rikes Ärkebiskop, Pro Cantzlern och Commendeuren af Kongl. Nordstjerne Orden Doktor Jac. Axel Lindblom åtföljd af prostarne Doctor J. Nordvall från Riseberga och Magister L. A. Palm från Norra Vramb, emellertid härifrån afrest H. K. H. till mötes, af den anledning, at H. K. H. förklarat sig vilja uti Helsingör antaga den Evangelisk Lutherska Läran. Ännu sträcktes våra trånande blickar öfver det Sund, som åtskiljde H. K. H:s person från dess nya fädernesland, då den annalkande mörka aftonen betog oss vår förhoppning för den dagen.

Lördagen den 20 inföll, och på eftermiddagen kl. mellan 3 och 4 gafs genom salutering från en i Helsingör stationerad Dansk Canonslups division tillkänna stunden, då H. K. H. från Helsingör afreste.

Emellertid begåfvo sig till Bryggan, för att vara H. K. H. till mötes Deras Excellenser Herrar Grefve H. H. von Essen och Friherre J. C. Toll, åtföljda den förre af Hof Stat och den sednare af dess Generalstab, hvarjemte officerare af fortification, af Skånska och Mörnerska Husar-Regementerne samt af Konungens egit värfvade Regemente, anförda af Deras Chefer, åtskillige Civil-Embetsmän, en stor Deputation af Malmöhus Läns Ridderskap och Adel, Presterskap, städernas Borgerskap och Menige allmoge, o. s. v.

Hans Kongl. Höghet, som behagat embarquera å den däckade Canon-slup, hvilken, förd af majoren och Riddaren Dorph, förut härifrån inlupit till Helsingör, anlände efter ungefärligen en 1/2 timmas segling nära denna stadens Brygga, och sedan H. K. H. dervid debarquerat uti slup, ankom H. K. H. i Hög välmåga till Bryggan, å hvars nedersta trappsteg H. K. H. emottogs å Konungens höga vägnar af Deras Excellenser Herrar Grefve von Essen och Friherre Toll, af hvilka den förstnämnde hälsade Hans Kongl. Höghet med ett kort tal, som af H. K. H. i de nådigaste ordalag besvarades.

Omgifven af Deras Excellencer samt den Suite, som H. K. H. hitföljt, passerade H. K. H. Bryggan genom den härförutnämnda formerade Haij, hvarefter Deputationerna åtföljde under styckeskott från en vid stranden placerad Division Ridande Artillerie, och från den utföre Bryggan liggande Canon-Slupen, samt under de lifligaste och ofta upprepade hurrarop från den på stranden församlade ovanligt stora menigheten.

Hans Kongl. Höghet, med sviten beledsagad up för Torget, tog i ögonsigte den derstädes paraderande Commendering af Mörnerska Husarer och Konungens Egit värfvade Regemente, och begaf sig till det för Honom uti Handlanden Pet. Möllers hus inredda logis. Sedan H. K. H. passerat förutnämnda Garnizons troupper och desse gjort General-salvor af handgevären, defilerade dessa troupper jemte Ridande Artilleriet, anförde af Commendanten, Öfversten m. m. Friherre G. A. B. Cederström, förbi H. K. H., som behagade därunder uppehålla sig på trappan af Dess logis; hvarefter H. K. H. täcktes emottaga præsentation af Hofstat, Militairen, Civile Embetsmän, Läns Deputationen, Deputerade af Lunds Academiestat samt särskildt af Helsingborgs stads Presterskap, Magistrat och Borgerskap.

Om aftonen voro alla hus i staden illuminerade, stadens Rådhus eclaireradt å begge sidor med lampor, hade på sidan åt Torget en Transparent, föreställande i en ömsom bergig och fruktbar trakt det svenska Lejonet i halft stående ställning under skuggan af en åldrig Ek, hvaröfver genom några moln nordstjernan framlyste, i fonden för Lejonet syntes Hoppet och däröfver Nytändningen, nedanskriften

Lætiora redibunt.

Söndagen hölls hos H. K. H. Gudstjenst på franska språket af Prosten och kyrkoherden i Farhult Doctor L. S. Wåhlin, och på eftermiddagen behagade H. K. H. taga en promenad omkring staden. Om aftonen täcktes H. K. H. bevista en vid Ramlösa Brunn af en del af Länets invånare och förenämnde Officers Corpser genom Hofmarskalken och Riddaren A. von Platens försorg anställd Glädjefest, och tillåta presentation af alla därvarande Gifta och ogifta Fruntimmer af alla stånd, samt efter några timmars uppehåll därstädes återvände till staden. Måndagen den 22 var hos H. K. H. Cour på förmiddagen, hvarefter H. K. H. täcktes bese de af Hans Excellence m. m. Herr Grefve Eric Ruuth här i staden anlagda fabriquer. Sedan H. K. H. låtit förklara Dess nådiga välbehag öfver denna stadens vid detta tillfälle ådagalagda underdåniga glädje och tillgifvenhet för H. K. H:s Höga Person, behagade H. K. H. i dag kl. 8 f. m. i Hög välmåga begifva sig härifrån åt Christianstad, åtföljd af Dess suite och under de lifligaste, ofta upprepade hurrarop och lyckönskningar för H. K. H:s fortfarande sällhet.

1. Karl Johan landstiger i Helsingborg. Glasmålning i Helsingborgs nya rådhus skänkt af Oscar II.
2. Helsingborg i början af 1800-talet.
3. Minnessten vid Helsingborgs hamn till erinring om Karl Johans landstigning.
4. Ramlösa Brunn i början af 1800-talet.

Alfred B. Nilson foto.

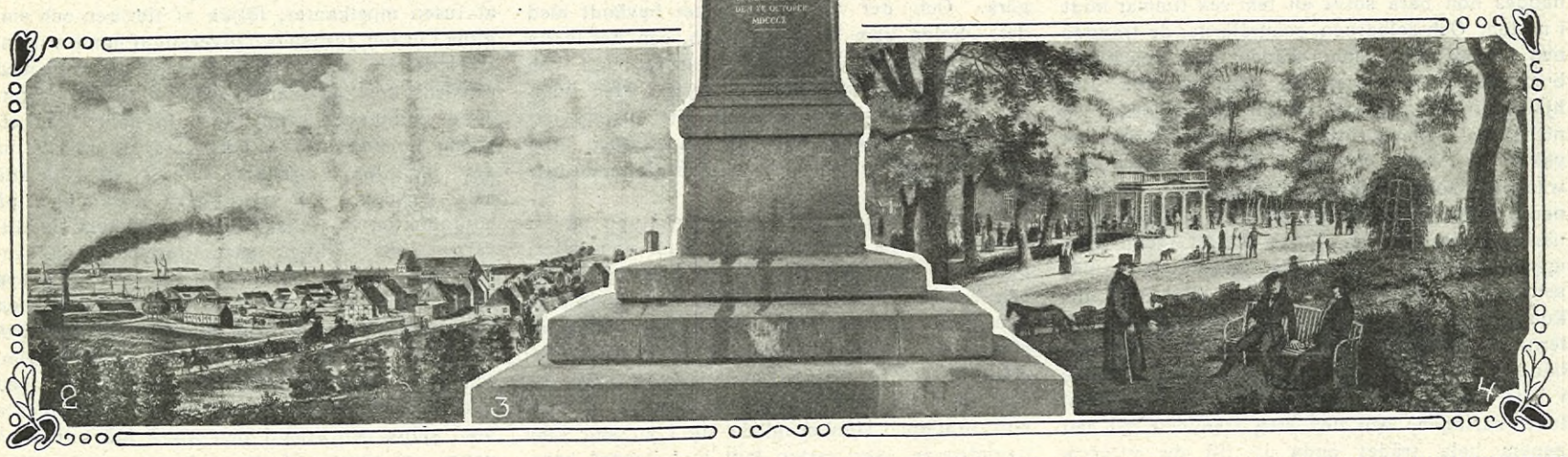

KÖP KOCKUMS HYGIENISKA
Utvändigt blå, invändigt hvita
PANSAR-Emaljerade GRYTOR.
Starka. Prisbilliga.

Cerebos Salt
är mera välsmakande — gör maten mera närande.
Generalagent: Gustaf Clase, Göteborg & Stockholm.

Jungfru Rosenhägers Saga.

Berättad för "pysen"

af CARL LARSSON I BY.

DET ÄR första gången Idun i sina spalter har glädjen meddela ett bidrag af den kände bondeskalden Carl Larsson i By, hvars båda hittills utkomna diktsamlingar väckte så varmt intresse. I föreliggande skiss har skalden i sagans form sökt gifva en bild af den evigt sig förnyande och alstrande naturen.

MEDAN SNÖN ännu låg hvit och vacker på marken, och de vresiga kråkorna, de rapptungade skatorna och de lifvade talgoxarna flaxade omkring i trädgården som dess enda gäster, sof jungfru Rosenhäger den ofödda ostörda sömn djupt inne i ett litet hus med kupiga väggar, innantill varmt fodrade med fin sammet. Det huset kallade människorna för fruktsporre.

Solen steg och drifvorna sjönko, fastlagstiden ingick med soliga vackra dagar och ljusa blå nätter med hård skare, men ännu sof jungfru Rosenhäger den ofödda sköna ostörda sömn.

Men solen steg än mera och drifvorna svettades eller gräto af värmen och deras tårar sipprade utför trädgårdens gångar och tillrade i små rännilar ut till diket, som gick utanför tomten. Rännilarna träffade där andra rännilar, bröder och systrar, och de pratade om vintern som gick och om våren som kom, och solen kittlade dem i ryggen och bad dem skynda på. Och de skrattade och pratade och skyndade på. De pratade alla på en gång om allt det nya och vackra som de nu skulle få se och om allt det stora och sköna de nu skulle göra då de blifvit fria. Och de blefvo allt flera och flera, och när de hunno den stora ljusa älfven voro de ett helt folk af droppar samlade och enade, och någon gräns för deras makt fanns inte. Sådan är enigheten, men det är likvisst en annan historia.

Jungfru Rosenhäger kände nog, hur varmt det började bli i hennes lilla hus, och hon drömde ljusa vackra drömmar, där hon låg på sitt sammetshyende, men än var det inte tid för henne att vakna riktigt.

Men solen var ständigt verksam, allt flitigare och flitigare. Hon unnade sig knappt någon nattro för allt det hon skulle göra, och till sist nändes hon bara sofva en fem sex timmar midt i natten. Och solbarnen, solstrålarna, de trängde ned i jorden, in genom trädens bark och körde bort vintern hvar han än undstack sig. Det hjälpte inte. När de trängde ned i jorden så nådde de trädens rötter och ropade åt dem att vakna, ty våren var här. Och de hvita sugtrådarna voro ingalunda hårdsöfda. De vaknade genast, sträckte på sig och började söka näring, och af den fanns rikligt i den nyss uppväckta och uppvärmda jorden. Och när solbarnen trängde in i trädets bark och förkunnade sitt vårbudskap, så vaknade alla cellerna i veden, som hela vintern suttit lite dvalhändta, och det vardt ett lif och en rörelse i hela trädet som aldrig det. Rötterna samlade näringen, och den steg från cell till cell genom hela trädet ända ut till de yttersta kvistarna, och så nådde då denna våg af nytt vårligt lif äfven jungfru Rosenhäger i hennes lilla hus. Cellerna, som buro födan omkring i trädet, knackade sakta på och bådo att få bli insläppta, och det blefvo de. De lämnade sin näring, och de mjuka täckbladen växte, och knoppen i hvilken jungfrun sof vardt allt större och större.

Och så en dag när solen sken som allra varmast, när hela jorden ångade af vår och lif, alla vatten glittrade, och allt hvad lif hade sjöng sånger till vårens och solens lof, då vaknade jungfru Rosenhäger. O, om någon kunde beskrifva eller ens begripa, hur skön världen var och hur roligt det var att vakna och så glad jungfrun var, då hon fick titta ut ur sitt hus för första gången.

Lärkorna sjöngo, och hela trädgården var som ett haf af färger och ljus. Hela luften sjöng, tyckte jungfrun, och solen, som gjort alltsammans, hon satt högt öfver berget i söder och bara skrattade. Hon var glad att ha rådt på vintern kan tänka. Ute på åkern utanför trädgården gick en människa och sparkade i jorden, log och hvisslade och hojtade åt en annan människa längre bort, att hon snart skulle få så. Och lärkorna drillade som galna, vildgässen ropade, och borta vid ladugården ropade tuppen hela gudssträcka förmiddagen. Och andra tuppar svarade. Hela luften var en enda sång, en enda lofsång till våren och lifvet.

Men på kvällen när solen gått i säng bakom skogen för att sofva några timmar, då försökte vintern genom öfverrumpling ta igen sin förlorade makt. Han smög sig fram från berget där han gömt sig och lyckades fånga de lifligaste, de små vatturännilarna och binda dem till is, men det var allt han hann med att göra. Och det var inte mycket bevändt med det. Solen kom strax upp igen, och det första hon gjorde var att lösa rännilarnas band, och de pratade och skrattade på nytt. Men jungfru Rosenhäger satt lugn i sitt hus, ty när skuggorna började bli svala på kvällen, drog hon igen gardinerna om sig, och då kunde inte vintern komma in.

Dagarna gingo, träddes liksom upp på ett snöre, den ena lysande pärlan efter den andra, pärlor af ljus och sång. Och jungfrun växte och växte. Så en dag, då alla träd stodo med nya gröna kläder, och hela jorden sjöng än rikare och mångstämmigare, kom ett stort förståndigt bi på besök och talade så vist om att det nu kunde bli tid för jungfrun att fira sitt bröllop. Hon speglade sig i en stor klar daggdroppe, som natten lagt in i hennes kammare, och då rodnade hon och såg att hon var stor. Hon fick brådt att få sina kläder färdiga. Hon sydde och profvade hvar dag, och de tåliga cellerna buro näring åt henne timme och stund och voro lika glada åt sitt arbete som jungfrun åt sitt.

Och så en dag, när allting på jorden var så vackert det kunde bli, då svalorna sköto som svarta skriande blixtar genom trädgården, då göktytfar ropade från sitt snår och göktytmor svarade från sitt, då människorna körde i jorden utanför trädgården, hvisslade och sjöngo, medan solen riktigt dränkte allt i sitt sken och sin värme — då skulle jungfru Rosenhäger fira sitt bröllop. Tidigt på morgonen var hon färdig och klädd. Hon hade en klädning af hvitt och rödt, så fint blandadt att man än tyckte hon var röd och än hvit, och blundade man mellan det man såg på henne så tycktes hon skär, så vacker var hon. Hela jorden var på benen på jungfru Rosenhägers bröllopsdag. Trädgården var full af gäster och alla surrade och pratade som på det värsta kalas. Där var stora litet knarriga gummor som hette humlor, där var raska pigor som hette bin, och där var smärta och vackra men litet retliga och snarstuckna kavaljerer som hette getingar, för att nu bara nämna några af de förnämsta. Ett par dagar i förväg hade jungfrun bryggt bröllopsdrickat åt de många gästerna och tömt det i ett litet kar på golfvet i sin kammare. Och det drickat var det allra sötaste och bästa i världen. Det var honung.

Solen sken, och jorden dansade — ja det är inte fritt alls att inte solen dansade också — på den dagen. Och alla gästerna hade ett instrument med sig och spelade alla på en gång hela dagen. Själf satt jungfrun utanför sitt hus i sina nya vackra kläder och bara njöt. Hon riktigt skrattade för sig själf för att allting var så skönt och för att det var så roligt att vara till. Hon sträckte på sig och njöt så med hela sin själ af våren och tillvaron att man kan säga att hon den dagen var bara lif, svällande, njutande, bidande, lefvande lif. Och bröllopsdrickat som hon bryggt doftade långa vägar, och gästerna, de pratsamma, beskäftiga bina, kommo, sögo och smakade och prisade drycken på sina vingars allra vackraste melodi. Och de talade om en prins Rosenhäger, som satt utanför sitt hus en bit ifrån jungfruns, så att han dock kunde se henne hur skön hon var. Och de sjöngo att han bedt dem till jungfrun frambära ett bud om hans kärlek och en bön om hon ville genom dem mottaga hans bröllopsgåfva. Jungfrun vardt så blyg och glad, då hon hörde att en prins älskade henne, och bina fingo ändå mer honung, om de bara ville till henne frambära prinsens gåfva. Och bina vordo glada, surrade och sjöngo, flögo och kommo tillbaka med prins Rosenhägers gåfva, som var hans eget lif. Företrädda af tusen musikanter, följda af tiotusen och omgifna i luften, jorden och öfverallt af hundratusen, alla spelande, kommo budbärarna med gåfvan, med prinsens kostliga skänk. Och i det ögonblicket, då de sjungande sändebuden framburo den aflägsne prinsens kyss och lade hans lif på det hängifna märkets altare, då spelade hela världen. Då var jungfru Rosenhäger på höjdpunkten af dagens fest och af hela sin tillvaro. Hela världen, solen, jorden, luften, sången och doften omkring henne, flöt tillhopa inom henne och sögs in i hennes hjärta med det befruktande lif hon mottagit till en varm eld. Det sjöd och blixtrade för hennes ögon, och hon kände då som om hela världen, med allt hvad däruti var, var hennes. Hon tyckte hon sjönk och steg i den klara blå luften på vågor och vingar af den vackraste musik. Hon

GLÖM! nu icke att i tid förse Eder med ett ex. af **IDUNS MODELLKATALOG N:r 4** för **höstsäsongen.** **Flera hundra** vackra modeller! ärgtrycksomslag! Pris: 60 öre.

tyckte sig segla genom all den blå skönheten på hvita moln, medan all världen spelade sin musik endast för henne. Hon var så lycklig att hon halft föll i vanmakt. Och aldrig hade världen varit så skön, och aldrig hade en skönare gåfva eller kostligare skänk gifvits eller mottagits än den mellan prinsen och jungfrun. Det var lifvet som gafs, livet som togs och lifvet som sjöng och jublade.

Efter bröllopsfesten började en ny tid för jungfru Rosenhäger. Nu vardt hon så huslig och klok och började tänka på framtiden. Hon lade af sin bruddräkt, och de vackra plaggen singlade till marken ett och ett som doftande skär snö.

Men solen sken och fåglarna sjöngo, och radbandet af dagar vardt allt längre och härligare. Jungfrun tog emot all den näring, som de flitiga sugrötterna mäktade samla därnere i jorden, och lade det upp omkring sig. Hon vardt stor och tjock och växte och växte, men innerst inne i sig själf där gömde hon kyssen, som hon på bröllopsdagen fått af sin prins. Det var hans lif hon mottog och det smalt ihop med hennes och hon gömde detta lif i små, små hvita korn, och utomkring lade hon upp hvarf efter hvarf af näring. Detta var hennes arbete, alltmedan solen sken och sommaren drog fram öfver landet som en våg af lust och glädje. Hon arbetade och växte, och när solen fram på eftersommaren fick tid att titta till henne, då rodnade hon af öfverraskning. Och solen sade, att den rodnaden klädde henne så väl, att hon skulle få behålla den.

Men solen — ja, vi skulle kanske tala litet om solen. — Hon hade, när det värsta vår- och sommararbetet var öfver, när vintern var förjagad för alltid och allt hvad lif och anda hade var väckt och i arbete, börjat bli litet bekväm af sig. Hon gäspade ibland och kom allt senare och senare i ordning om morgnarna. Det märktes då knappt i början, ty det lefdes och växtes och sträfvades på alla håll i världen, så att just ingen hade tid att se så noga efter. Men så började en del, som voro litet ömtåliga af sig, och andra, som voro litet senfärdiga och inte hunnit så långt med sitt arbete, knota och kinka och tyckte att solen började bli elak emot dem. Men det var orätt. Solen hade gjort sitt och hon hörde inte på dem och deras olåt vidare, för resten hade hon inte tid heller. Hon skulle ner till södern och kämpa mot vintern där, väcka och befria alla lif, som ännu sofvo där, så hon hade nog rätt i alla fall. Då lade sig de ömtåliga och senfärdiga ned att dö, ty de ville inte lefva utan sol, sade de.

Men jungfru Rosenhäger hörde inte till de ömtåliga eller senfärdiga, hon stod bra på sig och bara samlade näring, växte och vardt stor värre. Och djupt inne i sig själf, där gömde hon brudgåfvan, lifvet, innelyckt i små små frön, som nu började blifva litet mörkare i färgen.

Och dagarnas pärlband ökades i längd. Men pärlorna voro inte längre så genomskinligt klara. Det började bli en mörkare färg öfver dem såsom af moln och höstregn, och de svarta pärlorna, som skilde de ljusa åt, började bli allt större och mörkare. Det var hösten som nalkades. Och en dag tyckte jungfrun, att hon kunde unna sig litet ro och hvila efter den långa arbetstiden, och för resten började rötterna bli litet tröga på sistone de också. Det vardt allt tystare i trädgården och desslikes utanför. Fåglarna togo farväl de flesta. De sade att de måste följa solen. Och alla andra kryp och insekter som sjungit och dansat, sträfvat och arbetat hela sommaren i ända packade in och reste, de med. En stor del reste rätt ned — i jorden — de gräfde och gräfde tills de inte orkade mer, och så lade de sig att sofva. En del reste rätt upp i luften, och ej heller de syntes till mera. Och människorna smittades också af den allmänna längtan till ro. De sjöngo och hvisslade inte så mycket nu som om våren. De voro trötta, de med, och traktade till hvila. Nu körde de förbi trädgården med stora gula sädeslass och sågo nöjda och lugna ut. Och löfskogen nedanför berget brann illenste gul och röd. Och när jungfru Rosenhäger såg efter riktigt noga, så såg hon att bladen på hennes eget träd också börjat bli litet flammiga.

Men medan hon hvilade sig och tittade omkring sig så där, så passade cellerna på och stängde ingången till hennes hus med en dörr af liksom kork, och genom den torra dörren kunde ingen näring komma vidare, om hon än ville aldrig så gärna ha mer. Rötterna, som samlat, och cellerna, som troget burit näring nedrifrån jorden och upp genom trädet till jungfru Rosenhäger och hennes systrar, de ville nu hvila sig, och när de hvilade, då hvilade hela trädet.

Så en dag, när solen bara tittade upp öfver berget och förgyllde löfskogen nedanför midt på dagen och sedan tog farväl, passade vintern på och gjorde sitt första anfall. Han hade ända sedan solen vände och gaf sig på väg mot södern gifvit sig iväg efter, smugit sig tyst fram i solens spår och i förbund med hösten ryckt fram mil efter mil, och nu var han inte längre borta än han kunde skicka sin förridare frosten fram till ett anfall. Frosten var liflig och stridslysten. Han band och tjudrade alla små daggdroppar, som sutto och gungade på blad och strån, och alla safter som flöto inne i bladen också. När så solen kom tillbaka på morgonen, då glittrade det och gnistrade och var riktigt vackert, men det såg kallt och dödt ut, och dödt var det. Det var många lif som släcktes den natten. Jungfru Rosenhäger kände efter om hon lefde, och det var ingen fara med det. Det enda var väl att hon var duktigt kall om kinden. Och solen orkade inte strida med vintern nu. Hon besegrade den, där hennes strålar kommo åt, men i skuggan var vintern herre hela dagen. Människorna sade att "i natt har det varit frost". Ordet frost lät så kallt och hvasst, och jungfrun började oroa sig för de små lifsfröna inom sig.

Men så kommo människorna med korgar och stegar, och de pratade och logo och voro glada, ty nu skulle de skörda. En hand fattade om jungfru Rosenhäger, och hon släppte sitt fäste så lätt och villigt, ty hon anade att det nog var klokast att göra så. Människorna skulle nog skydda henne och hennes lifsfrukt för den stygga vintern.

Och den människan som tagit ned jungfru Rosenhäger höll henne högt upp och ropade: "Nej, men se så vackert!" Och då gladdes jungfrun och rodnade än mera af stolthet, och så vardt hon rosenderöd rundt om.

Då stod solen rätt i söder, fast nätt och jämnt öfver bergets hjässa, och jungfru Rosenhäger hann se in i solens anlete och se det gillande leende, som solen gaf henne, innan handen lade henne till hennes systrar i korgen. Och hon vardt med ens så nöjd och lugn och belåten, ty solens afskedsblick och leende hade sagt henne att hon gjort sin plikt.

Och det är nu lifvets hela hemlighet och mening, vare sig man heter jungfru Rosenhäger eller drottning Människa.

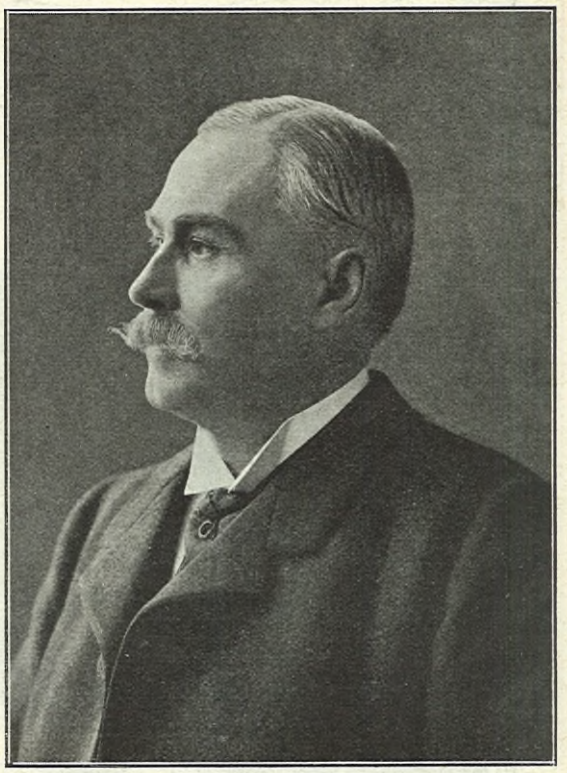

ARVID ÖDMANN. ATELJÉ FLORMAN FOTO.

En sextioårig primo amoroso.

MAN VILL knappast tro, att Arvid Ödmann om ett par dagar fyller 60 år. Men det blir i alla fall ett oåterkalleligt faktum den 18 dennes. Dock — aldrig skola hans hundratusen beundrarinnor vilja vanhelga sitt ideal genom att tänka sig honom som "Gamle Ödmann".

För dem står han alltjämt som den unge tjusaren — de minnas honom som Zéphoris, som Romeo, Faust, Radamès och helst i det forna gustavianska sångartemplet, hvars vackra empirsalong fick fånga hans stämmas välljud, medan det var som skönast.

Som konstnär har han pröfvat popularitetens martyrium utan att duka under vare sig för högmodsgriller eller de fåvitska jungfrurnas påträngande hyllning. Han har lugnt bärgat sina lagerkransar och kallblodigt läst de mest passionerade biljetter från Sveriges mest känslosamma damer, och han har med bibehållen fattning gått till hvila på ett läger, som otillräkneliga beundrarinnor smyckat med rosor och knappnålar. Och allt detta har han genomlidit som en man och förlåtit som en riddare.

Och nu är han 60 år.

Huruvida han kommer att begå sin märkesdag med något uppträdande på operascenen är ej bekant, då detta skrifves, men i hvarje fall skall den svenska tonkonstens vänner den dagen med tacksam erkänsla minnas hvilken stor, oförgätlig insats Arvid Ödmann gjort i vårt musiklif och önska honom en lugn och vacker lefnadshöst.

ARIEL.

ARVID ÖDMANN OCH HANS HUND. J. EDGREN FOTO.

Innan 7 kr. betalas för ett snörlif, bör ifrån Franska snörlifssömmeriet i Stockholm, 1 Norrmalmstorg, 1 tr., dess illustrerade priskurant rekvireras.

Salamander alla sorter. Enhetspris 15,— **Dam- & Herr-Skodon** Lyxutföring 18,—

Barne

1. Förnöjda åskådare: Hertigparet af Västergötland med småprinsessorna och prinsessan Thyra. I bakgrunden professor v. Schéele och dir. Zethræus, ett par af "dagens" arrangörer. 2. Små bössinsamlare. 3. Ett bockekipage. 4. En liten brandsoldat. 5. Barnens dags lefvande monogram på festen i Idrottsparken. 6. En liten bropenning. Scen från Norrbro. 7. I boyscoutslägret. 8. De kappspringande damerna i de moderna

EN VÅRFEST i höstens sista timme, full af glädtighet och färg, af ungdom och grace — sådan blef Barnens Dag.

Redan anslaget på lördagens middag gaf denna stämning. Där låg Kungsträdgården tom med gråsprängda trädkronor likt åldrande hufvuden, under ett svalt och blekt solsken. Så hördes musik i söder och musik i öster och väster, små korta tramp af fötter, och här kommo barnen i långa ordnade led, och medan de små flaggornas späda färger fläktade likt ett sken af vår öfver leden, tågade de in öfver de gulnade, hvirflande löfven säkert och taktfast, såsom de som segra öfver förgängelsen. Det var i sanning Barnens dag, tänkte vi alla åskådare, och vi behöfde icke de påminnelser, som hela dagen gåfvos genom de nitiska bössinsamlarna, genom flaggor på gator och åkdon, genom 40,000 lata och lediga vandrare ute på rundtur kring stadens sevärdheter, för att minnas hvarje

rs Dag

pariserkjolarne. × Fröken Mary Gräber, som vann 1:a priset. 9. Grosshandl. Axel Eliasson, Barnens Dags direktör och alla de små fattiga stockholmsbarnens snälla farbror. 10. "Du gamla, du fria". 11. Från eldfesten i Idrottsparken. 12. I "Kakstaden". 13. "Höstens färger" dansas af små folkskoleflickor i brokiga dräkter. 14. Indianhöfdingen i knäckbutiken. 15. Indiantruppen i Idrottsparken. Foto för Idun af A. Blomberg.

10

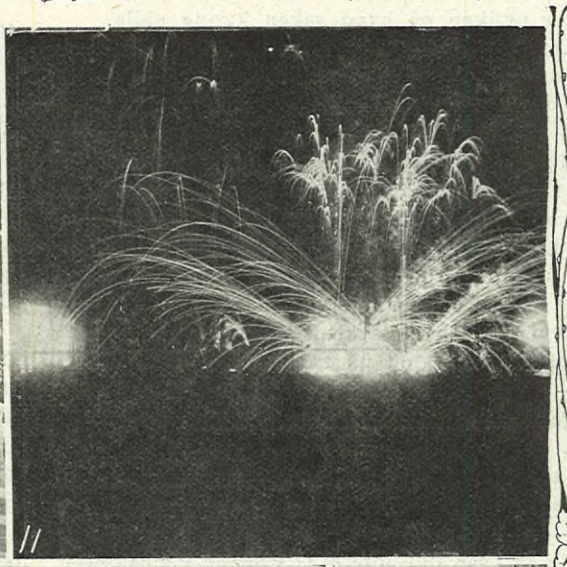
11

minut hur i dag var Barnens Dag. Det är inte så godt att säga, hvilka som hade roligast och voro lyckligast under dessa dagar, de medverkande från hufvudarrangören, grosshandlare Eliasson, till den minste af alla hans många små hjälpare. Men *hvar* man hade roligast är lätt sagdt: i Idrottsparken. Där hade Barnens Dag sitt högkvarter, där fanns fullt af nya och underbara ting att se, där hade barnen sin egen balett, sitt eget indiankrig, sin egen Kakstad och sin egen eldsvåda. Och så, när kvällen kom, en den vackraste eldfest, som kan stråla mot en mörknande höst himmel. För att samla allt inom en rad: Barnens Dag var en triumf öfver förväntan, var en verklig sagofest för tusentals barn, den och man kan redan med visshet förutse, att den kommer att ge i sinom tid sol, luft och hälsa åt de många små, som utan ett ord, utan fordran eller klagan, bara genom sin bleka och karga existens satt så många hjärnor och händer i rörelse.

12

13

14

15

"Pennskaftet" och "Högerbaronen".

KAPITLET med den originella rubriken här ofvan utgör ett brottstycke ur en i dessa dagar utkommande skildring från de kvinnliga rösträttskretsarne i hufvudstaden, benämnd "Pennskaftet" och hvars författarinna, fröken Elin Wägner, som bekant Iduns redaktionssekreterare, i denna med spänning motsedda bok lyckats träffa ett ämne och en lifssfär, som förut ej varit behandlade i vår skönlitteratur. Pennskaftet är den unga feministen. Förf. har sökt genom henne ge en så objektiv bild som möjligt af den senaste generationens unga kvinna, visa hvari hon skiljer sig från den gamla kända kvinnotypen och hvari hon är denna oföränderligen lik. Vidare har hon placerat henne midt i kvinnornas rösträttsrörelse, emedan hon anser, att man endast där finner den sanna feministen. Fröken Wägner, som inom kort står i begrepp att träda i äktenskap med den kände talangfulle litteraturkritikern dr John Landquist, torde med denna bok i mycket komma att infria de löften hon tidigare gifvit i skiss-samlingen "Från det jordiska museet" och ännu mera i novellen "Norrtullsligan", hvars bittert humoristiska taflor ur de själfförsörjande kvinnornas lif utgöra ett tidsdokument.

BARON STARCK i första kammaren satt hemma i sin riksdagsdubblett och väntade på en intervjuare från Frisinnade Morgontidningen. Redaktionssekreteraren hade förberedt honom på besöket föregående dag, i häpenheten hade han samtyckt att ta emot och var nu en smula nyfiken på hvad saken kunde gälla.

Klockan slog just half elfva, den öfverenskomna tiden, då en knackning hördes på dörren till det yttre af de båda rummen.

— Stig in, sade baronen.

Men ingenting hördes — jag smög mig in som ett tryckfel, berättade Pennskaftet senare — och han förnyade just i högre och något retad ton sitt "stig in", då den halfslutna dörren till det rum, där han befann sig, sakta sköts upp, och en ung dam, klädd i ljusgrå tailormade och en svart sombrero på sitt råg-blonda hufvud stod på tröskeln.

— Jag kommer från Frisinnade Morgontidningen, sade hon till svar på hans bestörta min.

Baronen, som rest sig upp, tog ett par steg baklänges.

— Å, Herre Gud, ett fruntimmer! sade han.

— Ja, var det inte bra? frågade Pennskaftet och smålog lugnande. Därpå teg hon och väntade stilla, till dess han hunnit hämta sig. Under tiden granskade hon honom med sina eftertänksamma ögon, det var en ståtlig, äldre herre, gråsprängd och något fet, icke utan en viss högerhållning, som klädde. Hon beslöt att tycka om honom, och han skulle tycka om henne, ty, tänkte hon, om han vill kan han hjälpa till att ge oss rösträtt.

— Men hvad vill fröken mig egentligen? frågade slutligen baronen. Han hade nu hämtat sig så pass, att han med en gest bjöd den besökande att sitta ner.

— Jag skulle gärna vilja ha ett uttalande af en representativ högerman, förklarade Pennskaftet, om första kammaren och kvinnans rösträtt, nu vid slutet af riksdagsperioden, förstår baronen.

— Skall fröken, med en ytterst oartig tonvikt på fröken, göra en politisk intervju?

— Jag har öfvat mig på andra kammaren, som baronen kanske har sett i min tidning de sista dagarna, sade Pennskaftet litet torrt.

— Förstår fröken sig på politik då? frågade baronen, som ingen aning hade om Pennskaftets intervjuserie i Frisinnade Morgontidningen.

— Nej, gör baron? slapp det ur Pennskaftet, hon blef dödligt förskräckt i detsamma, men mannen var tydligen alldeles för mycket förvånad för att bli ond.

— Jaså, fröken skrifver i tidningar, sade han och gjorde sig god tid.

— Ja, jag är journalist di kallar, förklarade Pennskaftet.

— Jag trodde, att fruntimmerna bara skref om kläder, och hur man skall snyta barn och laga mat, ja och så kärlekshistorier förstås, sade baronen uppriktigt.

— Då är det verkligen på hög tid, att baron gör bekantskap med en af oss yrkesflickor, svarade Pennskaftet och log. Icke heller hon hade brådtom, det var ju ännu så tidigt på dagen.

— Är alla, hm, kvinnliga journalister lika fröken? fortfor han att fråga.

— Åhja, sade hon, så ungefär. Men om alla dem jag skulle intervjua vore lika baron, så kom jag ingen vart.

Vid detta förstod han, att hon verkligen ämnade komma till affärer.

— Ja, börja då, var så god, sade han med ett sarkastiskt leende.

Pennskaftet hade under spårvagnsfärden till baronens bostad slagit i sig ett häfte riksdagstryck och hade tämligen väl reda på baronens inlägg vid fjolårets rösträttsdebatt.

— Baron anser, att man skall vänta och se hur den manliga rösträttsreformen verkar, innan man tänker på att ge kvinnorna rösträtt? Skulle baron vilja upplysa rösträttskvinnorna, hur länge ungefär denna nya vänteperiod behöfver räcka? frågade hon och smusslade upp en minimal anteckningsbok.

— Ja, sade baronen och talade nu fullkomligt allvarligt, som om han glömt, att han hade en kvinna framför sig, först skall vi ha nya val —

— I höst, sade Pennskaftet.

— Ja, det är andra kammaren, det, sade baronen, men ännu dröjer det litet, innan det blir ny uppsättning hos oss i första och sen, ja sen måste man ju se, hur den nya riksdagen fungerar.

— Jag tyckte, sade Pennskaftet, att det hade första kammaren ovanligt klart för sig under de stora debatterna om allmänna rösträtten. Om jag inte minns fel, så drog baron själf upp mycket dystra framtidsperspektiv.

— Jojo, sade han belåten, få se om jag inte får rätt, få se, få se.

— Om det nu emellertid mot förväntan skulle slå väl ut, får vi rösträtt då? frågade Pennskaftet vidare.

— Tja, sade baronen med en axelryckning, jag är inte allvetande, men jag förmodar, att era utsikter skulle ljusna i så fall.

— Men om det bär åt skogen? Skall vi då sota för era dumma lagar? frågade Pennskaftet med samma artiga ton af en, som till hvarje pris vill föröka sin kunskap.

— Fröken är visst mycket otålig på den där rösträtten, frågade baronen litet kyligt tillbaka, ni sitter ju inte i gräset, vet jag.

Pennskaftet sände en liten tanke bort till alla de djupa rösträttsleden, och till skarorna bakom dem, som ännu icke ens lärt känna vägen till bättre villkor, som blott kunde sucka under sina odrägliga bördor: nej, han skall icke förstå verkligheten, tänkte hon.

— Om baron hade arbetat många år på en sak, ständigt upprepat samma argument för att bevisa rättvisan i er begäran, ständigt blifvit tillbakavisad med samma förevändningar, och till slut måste undra, hur det skulle gå, att hålla uppe intresset under den långa väntetiden, så skulle baron kanske också bli otålig, svarade hon blott. Men jag skall be att få skicka baron vår litteratur.

— Men ni är ju så få, som frågar efter i själfva verket, sade han.

— Ja, men de duktigaste, svarade Pennskaftet tvärsäkert och såg baronen trohjärtadt rakt in i ögonen — ty, sade hon sedan till sina vänner — generalen hade tillhållit mig att göra mitt allra bästa.

Baronen var nu vid det förträffligaste humör, och de samtalade helt vänskapligt vidare.

— Om fröken vore min dotter, sade han, så skulle jag bestämdt känna det, som om jag ville bevara fröken för det politiska lifvet. Tro mig, fröken, en ung flicka som ni är skapad för något helt annat.

Åter tänkte Pennskaftet: o, han skall icke förstå, hvad vi är eller hvad vi vill, men då han verkligen låtit uppriktigt vänlig, kunde hon endast tacka honom för hans omtanke.

— Tänk er, fortfor han, i faderligt undervisande ton, som om han velat omvända sin unga gäst till bättre tankar, hur skulle tillståndet bli i hemmen? Ni vet, mannen tycker inte om att bli motsagd i sådana frågor, som han är van att bestämma ensam öfver, om nu hustrun eller döttrarna hade andra synpunkter än han själf, så skulle det ju bli ständiga strider och ingen ände på split. Om så till på köpet hushållet blefve försummadt, så är jag rädd, att han blef så ursinnig, att han begärde skilsmässa dagen efter valen.

— Det bevisar bara, tycker jag, att mannen inte skall gifta sig, innan han lärt att behärska sig en smula, var Pennskaftets oväntade svar.

— Hm, sade baronen och skakade på hufvudet.

— Förresten, tillade Pennskaftet och såg på baronen med allvarliga ögon, vi två är ju politiska motståndare i hvarje punkt, men vi trifs ju riktigt bra tillsamman i alla fall?

Idén om Pennskaftet såsom en politisk motståndare föreföll baronen af något skäl så oemotståndligt rolig, att han brast ut i ett långvarigt skratt, under hvilket Pennskaftet betraktade honom med mildt och orubbligt allvar, tänkande, att de tider kunde komma —

— Det är synd, sade Pennskaftet sedan till sina vänner, att det roligaste en journalist får veta, törs han aldrig sätta i tidningen, vi hade verkligen så trefligt, högerbaronen och jag.

— Får jag be baron om en sak, sade hon slutligen, då han lugnat sig.

— Mycket gärna, hvad är det min nådiga önskar?

— Barons porträtt, sade Pennskaftet och såg bevekande på honom.

Men då hände det oväntade, att baronen blef röd öfver hela ansiktet.

— Kan fröken vilja ha en så gammal gubbes porträtt? frågade han.

— Ja, jag och vår kolossala läsekrets skulle bli förtviflade annars, svarade hon, för ädelmodig att dra fördel af hans misstag.

Baronen dök plötsligt ner med en pinsam förvirring i en låda och kom slutligen upp med ett kabinettsporträtt.

— Jag kanske kan få det tillbaka? sade han nu, för att visa att han förstod.

LÄS!

Några äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjuda för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till ***Expeditionen af Idun, Stockholm,*** erhålles inom Sverige ***portofritt:***

Idun 1892	2: —	Idun 1908 (med julnumret)	5: 50
Idun 1893 (n:r 1 felas)	2: —	Idun 1909 (med julnumret)	6: —
Idun 1895 (utan julnummer)	2: —	Iduns julnummer 1894	0: 20
Idun 1904 (med julnumret)	4: —	Iduns julnummer 1898	0: 20
Idun 1906 (utan julnummer, n:r 25 o. 52 felas)	4: 50	Iduns julnummer 1905	0: 50
Idun 1907 (med julnumret)	5: —	Barngarderoben 1905, komplett	2: —

LÄS!

Men då kunde Pennskaftet icke låta vara:

— Kan jag inte få behålla det för min personliga del? bad hon och reste sig.

Men hon behöfde väl inte gå än, kunde hon inte berätta litet om hur hon hade det, hur hennes arbetsdag förflöt, hvad hon tyckte om yrket, och så vidare?

Pennskaftet slog sig åter ner och försökte under samtalets gång inplanta i baronen några enkla fakta om den arbetande kvinnan.

Men baronen intresserade sig mycket litet för den arbetande kvinnan i allmänhet.

— Har ni inte tänkt på att gifta er? frågade han.

— Jo, svarade Pennskaftet. Men det är lättare sagdt än gjordt, skall jag tala om för baron, tillade hon hemlighetsfullt.

— Å, inte för fröken väl, sade han artigt, som är så ung och som —

— Ja, men där är ett hinder, afbröt hon honom, det är så att jag, men Herre Gud, här sitter jag och uppehåller barons dyrbara tid!

— Nej, visst inte det, det är så — — sade fröken?

— Att jag har svurit att gifta mig med ingen annan än ledaren af första kammarens majoritetsparti, sade hon.

— Har ingen annan något hopp, frågade han.

— Jo, om han blir ledare själf förstås, svarade Pennskaftet generöst. Men tack så mycket, nu måste jag verkligen gå, sade hon, detta skall jag göra en lång intervju af, det blir många tioöringar.

— Nog är Frisinnade Morgontidningen frisinnad, sade baronen med en liten klang af missaktning i tonen, som kom flickan att ögonblickligen lystra och rusta sig till försvar, ty ve den, som angrep hennes avisa, men jag tror knappt de låter er skrifva om kvinnans rösträtt som ni vill, jag är rädd för era tioöringar.

— De måste, sade Pennskaftet strålande: de har mig på sitt program!

ELIN WÄGNER.

Det stora Upplandskriget.

MEDAN VI GÅ och vänta på den stora världsfreden, ökas våra militärbördor och skärpas vår armés stridsöfningar. Förtroendet till det goda och fridsälla hos mänskligheten tyckes icke vara öfverdrifvet stort. Men det är väl så att hvar och en känner sig själf och därför vet, att rofdjurshjärtat alltjämt klappar lika starkt under fårakläderna.

Här ha nu krigsåskorna rullat omkring det idylliska Sigtuna, som i en grå forntid nämndes Sveriges hufvudstad. Det var fjärde och femte arméfördelningarna, som af några outredda skäl råkat i fiendskap och förklarat hvarandra krig. Lyckligtvis gick det hela öfver på en vecka — den moderna krigföringen hindrar alla långvariga bataljer — men drabbningarna voro icke dess mindre heta, och generalmajorerna Jungstedt och von Platen, som ledde bataljerna, kunna nu blicka tillbaka på en ärorik strategi.

Striden bröt ut vid Ölsta och Ekilla i Sigtunatrakten och senare på dagen stod en strid vid Märsta, som först afbröts af det infallande mörkret. För öfrigt ha bataljerna försiggått än här, än där i den uppländska terrängen, Sigtunabron har sprängts, spångar ha byggts och rifvits igen, efter att ha tjänat till öfvergång åt ofantliga truppmassor, man har kamperat i kolmörka skogar i hällande iskallt regn, haft det svårt och bra om hvartannat som i ett riktigt krig.

Kungen, kronprinsen och prins Carl samt ett antal utländska officerare ha med intresse följt öfningarna och öfverraskats af truppernas uthållighet. Konungen hade sitt högkvarter på Sigtuna hotell, där han under en af manöverdagarna gaf lunch, till hvilken de stridande kårernas högre befäl samt de främmande attachéerna m. fl. voro inbjudna.

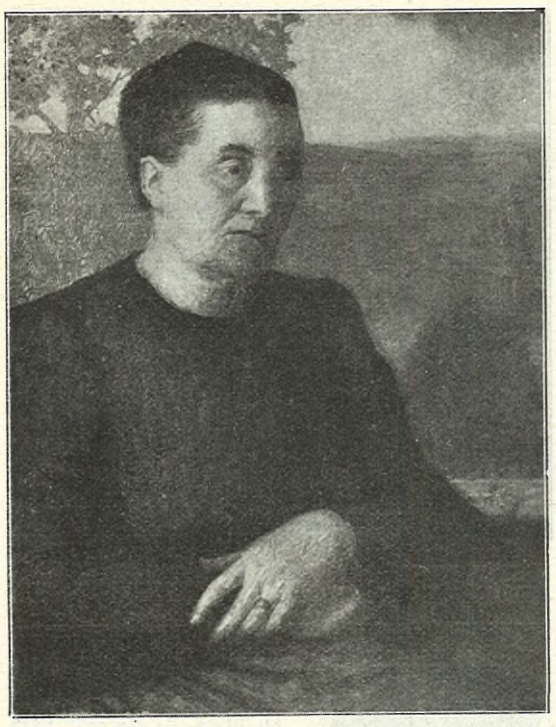

"MOR". OLJEMÅLNING AF C. M. LINDQVIST.

DET HAR länge predikats, att Norrland håller på att vakna, och den alltmer framåtgående industrien i de norrländska bygderna har åberopats som bevis på att Norrland vaknar.

Men sörlänningen, gammalkulturens ättling, har betraktat "vaknandet" med en smula misstänksamma blickar, ty han, den gammalkultiverade, förstår, att då först kan man tala om att ett land, ett folk, verkligen vaknar, när landet börjar få sin egen konst och litteratur, sin egen andliga kultur.

Det kan ej förnekas, att Norrland dock varit ganska vanlottadt i detta afseende. I litteraturen ha väl en del norrländska namn af rätt god klang framkommit, men inom bildkonsten har Norrland varit mycket fattigt. Nu tyckes det dock, som af den yngre generationen åtskilliga framställare af Norrland i bild skulle framgå. Jämtlänningarna Ante Karlsson-Stig och August Berg, ångermanlänningen Friesendahl, norrbottningarna Olof Ågren och Leander Engström ha ju redan skaffat sig ett visst beaktadt namn såsom norrlandsmålare af den nya tiden, och till dessa namn fogas nu ett västerbottniskt, Carl Magnus Lindqvist. Den lilla konstutställning — eller rättare konst- och möbelutställning — som under sistförflutna veckan, under beskydd af landshöfdingen i Västerbottens län, varit anordnad i rådhuset i Umeå har erbjudit rätt mycket af intresse.

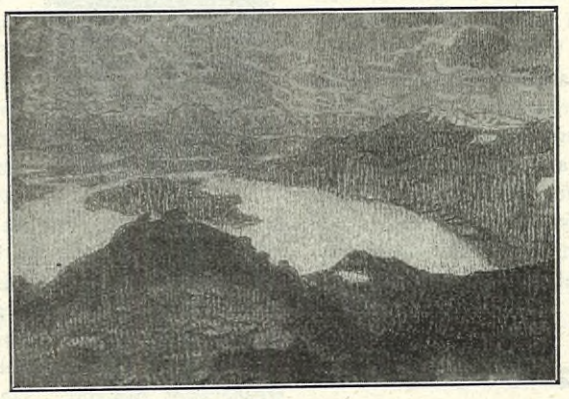

"SOL ÖFVER FJÄLLEN".

En västerbottnisk konstutställning.

Utställarne äro endast två, herrar C. M. Lindqvist och O. Wretling. Den förre utställer ett 20-tal dukar, alla med motiv från Västerbottens län, den senare utställer en synnerligen vacker samling konstnärliga möbler.

Herr Lindqvist, som just i år afslutat sina studier vid konstakademien, och hvars stora tafla "Timmerflottare" vid elevutställningen på akademien i våras tilldrog sig stor och välförtjänt uppmärksamhet, visar sig i de dukar, han nu utställer, vara en skicklig och förståendefull tolkare af västerbottnisk natur och folklif. Dessa egenskaper framträda bjärtast i sådana taflor som "Timmerflottare" och "Farfarsgården". Men han äger äfven en stark lyrisk känsla, som särskildt framträder i kolteckningen "Sol öfver fjället" samt i den förtjusande vackra duken "Mor".

Herr Wretlings konstnärliga möbler verka framför allt genom lugna, ädla linjer och en utpräglad stilkänsla. Såsom träskulptör har herr W. visat sig äga stark fantasi och stor skicklighet, genom en del dekorativa reliefer och ett roligt tänkt och väl utfördt "Skogstroll", som utgör ett dekorativt moment i ett utställdt större skåp af valnöt.

För hvarje västerbottning är det ju glädjande att se att äfven vår hittills ifråga om konst och konstintresse så vanlottade provins nu börjar på att tränga framåt på dessa områden.

VALDEMAR LINDHOLM.

TIMMERFLOTTARE.

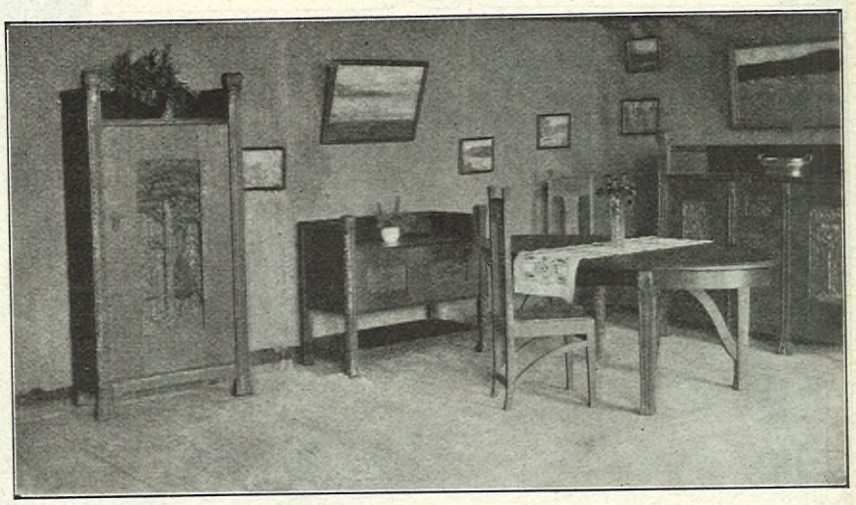

SALSMÖBEL I MÖRK BONAD EK AF O. WRETLING.

Uppgif lifvidd (under armarne), midjevidd och kjollängd erhåller Ni till Eder figur
fullt tillförlitliga, moderna och eleganta
Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Bluslif 40 öre, Kjolmönster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktmönster 50 öre, Kragmönster (Pellerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldräktmönster 1 kr.
Mönster kunna äfven beställas efter andra än våra modeller. Beställning skall då åtföljas af den modell som önskas. Priset är då dubbelt mot det vanliga.

Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af likvid insändes till
Mästersamuelsg. 43 B, Stockholm,
Mönsteraffären "Chic".

När "Selmas skald" uppstod i brons.

DET SKEDDE i Herman Bergmans konstgjuteri borta vid Roslagsgatan för några dagar sedan. Gjutningen var den största, som hittills ägt rum inom etablissemanget, hvadan direktör Bergman inbjudit medlemmar af pressen och andra intresserade att närvara, då Milles' för Härnösand afsedda Franzén-staty tog bronsens varaktiga form.

Redan i god tid på morgonen voro arbetarne i färd med de förberedande anordningarna, som bestodo i att omkring den s. k. "kärnan", ett block motsvarande håligheterna i statyns inre, placera sandformarne, som sedan nedgräfdes i jorden. Sedermera vidtog murningen kring gjuthålen och luftkanalerna. Den stora sandbassängen, i hvilken den smälta bronsen hälles för att genom rören störta ned i formen, byggdes af flinka händer och snabbtorkades med glödande träkol.

Så kom det högtidliga ögonblicket: läglarne, fyra till antalet, lyftes ur ugnarne och buros på järnstänger fram till bassängen, där deras hvitglödande innehåll, skvalpande som tunn välling, tömdes. Ett fyrverkeri af gnistor och elddroppar stänkte högt i luften, gaserna fräste i luftrören — en väldig blixt från fotografens situationen förevigande kamera bländade åskådarne, och gjutningen var gjord. Vid det här laget torde statyn befinna sig i solljuset på ciseleringsverkstaden för att undergå den sista afputsningen, innan den finner sin slutliga plats i den norrländska stiftsstaden, där den skall minna nuvarande och kommande tiders svenskar om den blide sångaren, Selmas oförgätlige skald.

JENNY LINDS FÖDELSEHUS MÄSTERSAMUELSGATAN 40.

EN DAG helt nyligen, då vi kastade en blick ut genom våra redaktionsfönster, funno vi ett nytt drag i Mästersamuelsgatans välkända fysionomi: på det låga lilla huset snedt emot var uppsatt en polerad röd granitplatta med blänkande ny inskription som sade oss, att tanken att hugfästa minnet af Jenny Linds födelse nu efter nära tre år blifvit verklighet. Det var nämligen i december 1907, som sällskapet Sanct Erik på initiativ af grosshandlare Unman genom Idun frambar tanken om en minnestafla på Jenny Linds födelsehus och vädjade till intresserades bistånd. De få enkla orden å minnestaflan ge allt hvad efterkommande behöfva veta, ty det har bara gifvits *en* Jenny Lind och med hennes namn skall väl genom alla tider minnet af hennes ljufva och mystiska gåfva vara förknippadt.

Litteratur.

Svenska Slott och Herresäten n:o 12 och 13. E. Lundquists Bokförlag, Stockholm. För ett par veckor sedan utkom tolfte häftet af ofvanstående praktverk, helt och hållet ägnadt åt Karl Gustaf Wrangels och grefvarne Brahes stolta Skokloster, hvars historia och oskattbara samlingar här skildras af Olof Granberg. Redan nu föreligger det trettonde häftet, utgörande första delen af Västmanland med beskrifningar af de tre fideikommissen grefve Cronstedts Fullerö, af Karl Wåhlin, samt grefve Hamiltons Hedensberg och von Schinkels Tidö, de båda senare af August Hahr. Samtliga dessa ställen äro rika på konstskatter, hvarom äfven de talrika afbildningarna gifva en god föreställning. Tidö har, liksom i viss mån Fullerö, sina minnen af den store Oxenstierna och har synnerligen väl bibehållit sin tidskaraktär. Med dessa tretton häften är en fjärdedel af det stora arbetet fullbordad, hvilket då det föreligger afslutadt torde gifva en kulturhistoriskt värdefull bild af de svenska slotten och herresätena i vår tid.

*

Sexton år i Sibirien af *Leo Deutsch.* En rysk student, som på sin tid måste fly från Ryssland, därför att han deltagit i 1880-talets terroristiska sträfvanden, skildrar i denna sin bok huru han i Baden häktats af den tyska polisen och föres till rannsakningshäktet samt sedermera utlämnas till Ryssland. Här vidtager berättelsen om hans vidare sorgliga och skräckfulla öden, släpandet från fängelse till fängelse, anklagelser och dom, transporten till Sibirien och slutligen den fleråriga vistelsen i Kara bland de politiska fångarna, hvilken slutar med förflyttning till straffkolonien och flykten från Sibirien öfver Japan till San Francisco.

Skildringen verkar äkta och lefvande alltigenom och det är ju att förstå, då författaren skildrar sina egna upplefvelser. Boken är i alla afseenden betydande och värd att läsas af en och hvar, som vill följa Rysslands fruktansvärda kamp i frihetens tecken.

*

Theodore Roosevelt är mannen för dagen ej blott i Amerika, utan äfven i Europa, där han nyligen under ett triumftåg blef från suveräners och folks sida föremål för hyllningar, hvilka väl aldrig tillförne kommit

Svensk jul.

Ett kapitel om julförberedelser och julfirande.

DECEMBERS PRISÄMNE är, som sig bör, ägnadt julen. Täflingsartikel, som icke gärna i längd bör öfverskrida 4 Idunsspalter, insändes till *Iduns redaktion, Stockholm, senast den 31 oktober* och förses med påskrift: *"Iduns artikeltäfling"*. För den enligt redaktionens åsikt bästa artikeln utfästes ett pris af

ett hundra (100) kronor

och den prisbelönade uppsatsen inflyter i något af Iduns decembernummer.

Stockholm den 1 oktober 1910.

Redaktionen af Idun.

En handarbetsbilaga.

En hjälpare i julklappsbekymren.

VI FÄSTA våra läsarinnors uppmärksamhet på den samling af för höst- och julklappsarbeten lämpade mönster, som under form af en handarbetsbilaga i dag medföljer Idun. Samtliga mönster äro från Svenska Rit- och Tapisseribyrån och afse att sprida kännedomen om vår svenska textilkonst i hem, dit kanske annars underhaltiga utländska mönster lättare vinna insteg. För närmare upplysningar se meddelandet, som medföljer bilagan.

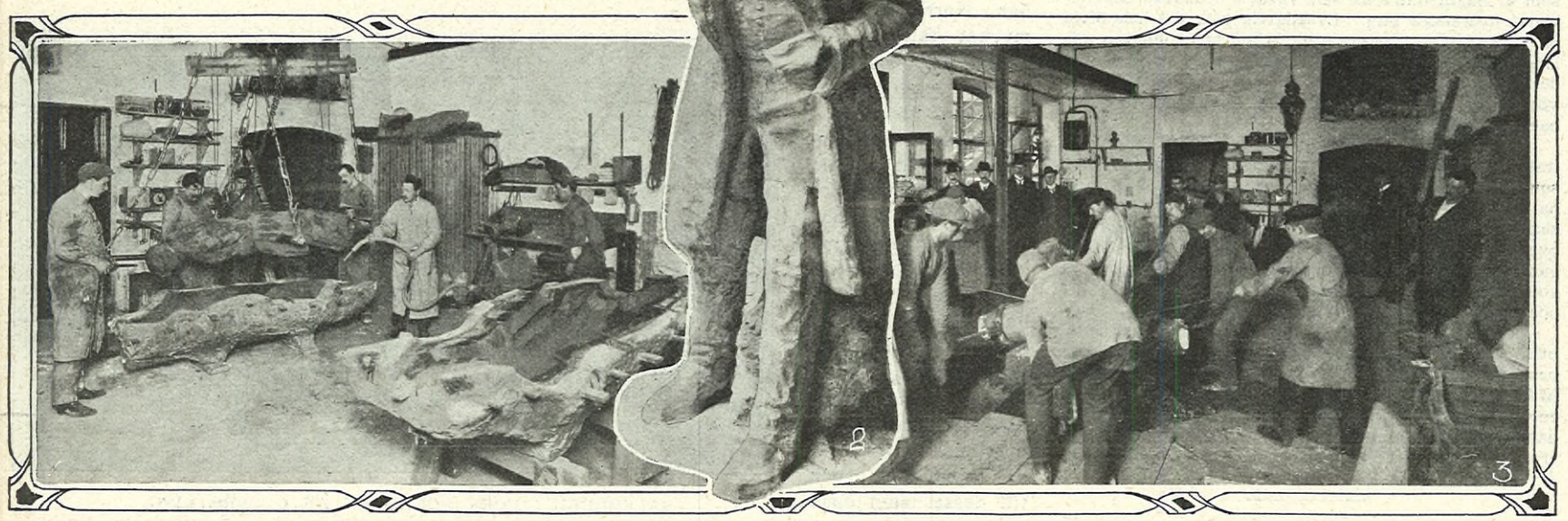

MILLES' FRANZÉNSTATY GJUTES I BERGMANSKA KONSTGJUTERIET. 1. FORMARNE ORDNAS. 2. STATYN EFTER GJUTNINGEN. 3. GJUTMASSAN SLÅS I FORMARNE. A. BLOMBERG FOTO.

en privat person till del. Söker man orsaken till hans enastående popularitet, torde man finna den däri att Roosevelt i hvarje tum är en man, öppen och ärlig, handfast och beslutsam, lika modig när det gäller att slå ett slag på politikens fält som på jaktstigen i urskogen och ödemarken. Få af nutidens jägare, om ens någon, torde ha upplefvat så många spännande jaktäfventyr som han. Berättelserna om dem har han med frisk och manlig berättarkonst framlagt i sina *"Jaktminnen från vildmarken,"* hvilka äfven utkommit i svensk dräkt på Wahlströms & Widstrands förlag, i en rikt illustrerad ny upplaga, fördelad på sex 75-öreshäften. Sluthäftet har af förlaget nyss utsändts. Den torde i alldeles särskild grad kunna betecknas som aktuell i dessa dagar, då det ånyo står glans och rop kring Roosevelts namn.

*

Iduns boklista.

Fr. Skoglunds förlag:
Om skrifning och skrifundervisning. I. Metodik; af *Filip Holmqvist*, öfverlärare i välskrifningsmetodik vid Tekniska skolan i Stockholm. — Ritbok för småskolan och hemmet; utgifven af Kommittén för teckningsundervisningens ordnande i Göteborgs folkskolor, med teckningar af *Alex. Langlet.*

C. E. Fritzes Bokförlags-A.-B.:
Kristus och hans män; studier i religiöst själslif belyst af biblika gestalter och händelser af *Olfert Ricard.* Öfvers. af *Karl Fries.*

Hugo Gebers förlag:
Striden för freden; af *Emil Svensén.* — 713, roman af *Maurice Leblanc.* Senare delen. — Gebers Enkronasbibliotek: Valda noveller af Paul Heyse; Från Mississippifloden o. andra berättelser af *Mark Twain.* — Henriette Jacoby; roman af *Georg Hermann.*

Albert Bonniers förlag:
Svenskar; Gustaf Fröding af *Ruben G:son Berg.* — Hjälp dig själf XV: Hvad man kan bli *med* studentexamen. XVI. Hvad man kan bli *utan* studentexamen. — Svar på "Tal", af *Sven Hedin.* — Stridsmän och sångare, svenska essayer af *Fredrik Böök.* — I templets skugga; skuggspel i fyra akter af *Harald Wägner.* — Kärlekens förgårdar; roman af *Anna Wahlenberg.* — Systrarna på Akershus; roman af *Mathilda Malling.* — Jörgenboken; ett urval af Jörgens tidningsartiklar, verkställdt af *Artur Möller.* — Marridten; roman af *Georg Erastow.* Öfvers. af *Walborg Hedberg.* — Den starkaste; roman af *W. Heimburg.*

Åhlén & Åkerlunds förlag:
Sexton år i Sibirien; af *Leo Deutsch.*

A.-B. Svenska Nykterhetsförlaget:
Nykterhetslärans grunddrag, till tjänst för ungdomsorganisationer och skolor sammanfattade af *A. J. Granström.* — Gudsordets utvecklingsgång i världen. II. De olika religiösa idéerna. Odödlighetsidéns uppkomst samt lifvet efter detta; af *O. E. Lindberg.*

Wahlström & Widstrand:
Sveriges natur; Svenska naturskyddsföreningens årsskrift 1910. — Lediga stunder och deras användning; af *Edward Thorward Griggs.* — W. W:s kronböcker: Eva; af *Amanda Kerfstedt.* — Fjärran melodier; af *Mildred Tborburn-Busck.* — I Paris och utanför; småskisser af *W. Legran.* — Den kyrkliga striden; af *Natanael Beskow.*

Kommanditbol. Chelius & C:o:
Barnavård; af med. dr. *Henrik Berg.* Folkupplaga pris inb. 1: 25. — Religionshistoriska folkböcker: Kristus. Dogmbildningens begynnelse; af *Johannes Wiess.* — Chelius 50-öresböcker: I kamp mot anarkister; af *Max Pemberton.*

Diverse förlag:
"Gamla Troll" och hans dotter; af *Grené.* (N. P. Pehrsson. Göteborg.) — Riktlinjer i Svensk Djurskyddspolitik; programtal af *Chr. L. Tenow.* — Sveriges Centralförening för Idrottens främjande; årsbok 1910. — Tilldragelser i den Teosofiska rörelsens historia; af *Joseph H. Fussell.* (Univ. Brodersk:s förl.) — Kaninboken; af *Marie Corn-Tengwall.* — Svenska skolor och utbildningsanstalter, statens och enskilda. Uppgifter om inträdesfordringar, lärokurser och afgifter m. m. af *O. W. Hjärtstädt.* — För hem och skolor; lärobok i huslig ekonomi; af *Anna Smedberg.* — Patrouilleövelser for Drenge; Haandbog i Spejdersport (Gyldendalske Boghandel). — Bedrägliga läkemedel och läkemetoder; af *T. Thunberg.* 4:e betydligt tillökade uppl. (Gleerupska Univ. Bokh.) — Jörgen Kock och Trollkvinnan; af *A. U. Isberg.* (Förf:s förlag). — Den kristna tron och kulturen; oration vid prästmötet i Strängnäs 1910 af *Gudmer Hogner.* — Kvinnans värnplikt; af *Sigrid Posse*, f. *Leijonhufvud.* (F. C. Askerbergs förl.)

Spådomen.

En sannsaga från våra mormödrars ungdom.

Af **Hedvig Billing.**

(Forts.)

STINA VILL alltid helst vara ensam med sin excellens — jag skulle nog bara vara i vägen, och mamma kommer säkert snart tillbaka — hennes schal ligger ännu kvar." Hon släppte hans arm, gjorde en ceremoniös nigning och gick sedan sedesamt och satte sig på kanten af en stol helt nära soffan, där modern förut suttit.

Baron de la Tour bugade till afsked och minuten därpå såg hon honom nere i allégången sluta sig till ett sällskap promenerande. Hedvig Sofia satt och såg efter honom; ögonen lyste och det brände i kinderna. — Så god han varit ändå, så god och öm och finkänslig! aldrig, aldrig skulle hon glömma denna dans och denna kväll — —

En hand lades på hennes skuldra, och när hon såg upp, stod Ernestine von Lancken framför henne och såg på henne med sitt outgrundliga ironiska leende. —

"Jag tror man sitter och drömmer! Så-å, han har gått sin väg nu, din vackra fransman — du tyckte allt det var roligt att han bjöd upp dig?"

Lilla Hedvig Sofia satt och sväljde, utan att genast få fram orden, men hon var ännu för mycket barn för att förstå sig på förställning och svaret kom motvilligt, men fullt sanningsenligt:

"Ja-a, det tyckte jag — och så var det så snällt! För jag dansar inte riktigt bra, eller hur Ernestine?" — det låg en viss ängslan i frågan — hon hade så gärna velat göra honom heder! — och de bruna ögonen sågo ifrigt, bönfallande upp mot det vackra, härjade ansiktet öfver henne, men Ernestine skrattade endast till, ett litet kort, hårdt, missljudande skratt, utan glädje.

"Det såg jag inte efter — dans roar mig inte! men jag såg något annat — just nyss då du gick genom dörren därborta vid hans arm, då såg jag det —" hennes min blef hemlighetsfull och hon böjde sig djupare ned mot flickan; hennes obarmhärtiga blå ögon liksom sögo till sig den andras blick. — "Jo, du! han blir det och ingen annan, som du kommer att få till man. Kom ihåg detta, lilla Hedvig Sofia, när du blir stor, för det är säkert; jag såg det — och jag ser aldrig miste!" — Hennes låga röst blef hes och hviskande och handen, som ännu höll om Hedvig Sofias bara arm, kändes fuktig och iskall — "som en döds," tänkte Hedvig Sofia och drog sig rysande undan med en sorts vidskeplig fasa.

Hon kom att tänka på att i hela Ernestines släkt låg en underlig, visionär förmåga — Ernestine hade en onkel, som en vecka före Gustaf III:s mord hade sett alltsammans i en dröm, och en annan kvinnlig släkting hade förutsagt franska revolutionen och republikens införande, långt innan man ännu kunde tänka sig till att så rysliga händelser skulle kunna äga rum i ett kristligt och rojalistiskt tidehvarf. Äfven Ernestine hade gåfvan och det i hög grad, det visste alla. Professor Munck af Rosenschöld hade visserligen talat om en för högt uppdrifven nervositet, vid hvars yttringar man ej borde fästa sig, men då hade Ernestine skrattat, tagit hans hand och länge sett på honom och slutligen hviskat honom några ord i örat, hvilka läto honom växla färg och tyst gå sin väg. — Allt detta mindes Hedvig Sofia nu och hon kände sig rädd.

"Hur — hur vet du —?" började hon svagt, men i detsamma afbröt hon sig — allt hvad spådomen innebar stod i en blink för henne, och hon kände blodet rusa först till hjärtat, så tillbaka igen, så det stack i fingertopparna och kinderna blefvo högröda. Hon reste sig hastigt och kastade lockhufvudet käckt tillbaka — ögonen blixtrade och bröstet häfdes; hon blef kvinna på en minut — all ängslan var glömd.

"Då bjuder jag dig till brudtärna," sade hon öfvermodigt, men så gömde hon plötsligt ansiktet i händerna. "Du får aldrig tala om det för någon, Ernestine," bad hon barnsligt, "men jag skulle bli så glad om han bara ville bry sig om mig det allra, lilla minsta; han är så vacker och så snäll och — och han skrattade inte åt mig, fast jag råkade stamma."

Ernestine brast i skratt, ett helt godmodigt skratt denna gång. — "Det kanske han inte begrep — han är ju fransman och talar och förstår inte svenska så synnerligen väl. — Där har du honom igen för resten — där! — där nere på gången! Hvem är flickan han står och talar med? — det är ett vackert par de två," tillfogade hon kritiskt.

Hedvig Sofia såg åt det anvisade hållet.

"Det är fröken Caroline Gripfelt," svarade hon helt beklämd, "hon är ju Ramlösa skönhet, sägs det, och mycket rik — och nu minns jag! — grefvinnan P**** sade till mamma att de troligen skulle förlofva sig," — det sista sades i en så bedröfvad ton, att den kunde rört en sten, men Ernestine von Lancken var i vissa fall fullständigt känslolös angående andras lidanden — hon hade så mycket att tänka på angående sina egna — hon svarade nu också endast med en axelryckning.

"Svartsjuk — redan! Du har brådtom att likna de vuxna, lilla Hedvig Sofia; nå, inte har du många förutsättningar, åtminstone sådana som du vet af, att kunna öfvertrumfa den vackra fröken vi såg nyss, men ändå så —"

"Ernestine, du tror väl inte —," började Hedvig Sofia blygt, men den andra afbröt henne:

"Tyst! där kommer grefven för att söka dig — det är allt bäst, att du inte *för* tydligt visar ditt hjärta, lilla barn, då blir du snart skickad till barnkammaren igen, du lilla, affjädrade gåsunge! — Jo, jag har setat här och pratat förstånd med Hedvig Sofia," detta med en sirlig nigning för grefven, som just nu stannat framför dem. "Hon säger att hon inte kan trifvas på Ramlösa, att alla människor äro så tråkiga, och att hon helst strax vill fara hem till Alingsås med grefvinnan P**** —"

"Men Ernestine då!" protesterade Hedvig Sofia förskräckt, men grefve Löwen hörde inte den svaga invändningen; han skrattade bara helt godmodigt och nöp Hedvig Sofia i kinden. —

"Jo, jo, min pulla, det har sina obehag att lefva med i världen! — jag skulle också mycket hellre vilja vara hemma i Alingsås och få min vanliga pratstund och röka långpipa tillsammans med gamle Tollen — men, ser du, mamma tycker om det här och syster Stina gör rent furor, så vi får väl stanna än så länge. — Nu skulle jag i alla fall hämta dig för att vi ska supera — kanske fröken gör oss den äran att delta?"

Han bugade sig för Ernestine, men flickan neg afböjande. — "Jag tackar grefven, men jag ska gå hem och lägga mig nu genast; professorn har förbjudit mig att vara uppe längre än till åtta — åtminstone inte ute i fria luften; alldeles som om det skulle göra något, som om något gjorde nå'nting — numera!" tillfogade hon lägre och bittert. (Forts.)

»Mens sana in corpore sano».

Genom ett misstag angåfvos i förliden veckas nummer af Idun de idrottsöfvande unga kvinnorna som elever vid Gymnastiska centralinstitutet. Det är emellertid doktor Arvedsons elever som ha sina öfningar på Östermalms idrottsplats.

TILL FRUKOST

hvarje dag bör Ni äta

Vårgårda

HAFREGRYN — HAFREMJÖL

och Ni grundlägger därmed Eder hälsa.

***Specialegenskaper:* Genom den gulaktiga, mineralrika proteinhinnan: närande, dryga, fin smak. — Tillverkas under läkarekontroll. —**

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 16—22 OKT. 1910.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; franska kotletter med konserverade ärter, mjölk; kaffe eller te med vegabröd. Middag: Kräftsoppa II; kokt piggvar med holländsk sås och potatis; stekt tjäder med salader; nougatpudding med biskvier.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; stekt sill med grädde och lök samt potatis; kaffe eller te. Middag: Köttbullar med stufvad blomkål; saftsoppa med mannagrynsflammeri.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; köttpudding med äggstanning (rester från söndag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Soppa med makaroner; stufvad lake med potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsoord; omelett med fiskstufning (rester från tisdag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Surstek med legymer och salader; hallonkompott med grädde.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; biff i låda; mjölk; kaffe eller te. Middag: Brynt hvitkålssoppa med frikadeller af kalffärs; äppelpaj med mördeg och vaniljsås.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; matjessill med potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kall surstek med potatispudding, lingon och sultgurka; gräddkaka med sylt.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; kotletter af kalffärs med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Sillpudding; stänkvälling.

RECEPT:

Franska kotletter (f. 6 pers.) 250 gr. magert, färskt svinkött, 2 msk. stötta skorpor, 1/2 ägg, 1 dcl. tunn grädde, 1 dcl. vatten, 1 msk. fint hackad persilja, salt, hvitpeppar.

Till panering: 1/2 kkp. stötta skorpor.

Till stekning: 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 1 kkp. buljong.

Beredning: Köttet torkas med en duk doppad i hett vatten, skäres i bitar och drifves 6 ggr. genom köttkvarn. Ägget vispas med grädden och vattnet och de stötta skorporna läggas däri. Skorpblandningen tillsättes litet i sänder i färsen som arbetas 1 tim. Den afsmakas därefter med kryddorna samt den fint hackade persiljan och får stå till följande dag.

Färsen formas då till aflångt runda kotletter, som vändas i stötta skorpor och stekas vackert bruna i smöret.

Pannan urvispas med litet buljong och såsen hälles öfver kotletterna. De serveras med konserverade ärter eller brynt potatis.

Konserverade ärter till kött (f. 6 pers.). 1 hel burk ärter, 2 msk. smör (40 gr.).

Beredning: Ärterna upphettas i vattenbad, spadet frånsilas och ärterna upphällas på varm karott, hvarefter det skirade smöret hälles öfver. På samma sätt anrättas konserverade sockerärter, sabelärter och harricots verts (späda turkiska bönor).

Kräftsoppa II (f. 12 pers.). 3 tjog kräftor, 5 lit. vatten, 2 näfvar groft salt, 175 gr. godt smör, 4 lit. buljong, 20 gr. persiljestjälkar, 2 lagerblad, 100 gr. hvetemjöl, hvitpeppar, salt, 1/2 dcl. madeira, 1/4 burk sparrisknopp.

Beredning: Kräftorna sköljas, läggas i kokande saltadt vatten och få koka 15—20 min., allt efter storleken. De upptagas med hålslef och få kallna. Köttet urtages ur stjärtarna och den svarta tråden tages bort. Skalen stötas väl med smöret i stenmortel och lägges i en kastrull, hvarefter buljongen, persiljestjälkarne och lagerbladen tillsättas och soppan får under jämn rörning koka 1/2 tim.

Den passeras och får stå en kvart, så att kräftsmöret hinner flyta upp till ytan. Smöret afskummas, mjölet fräses däri och buljongen tillsättes, hvarefter soppan får koka under rörning i 10 min.

Den afsmakas med kryddorna och vinet.

Sparrisen skäres och lägges i soppskålen tillika med kräftstjärtarna; soppan tillslås och serveras mycket varm.

Kokt piggvar (f. 6 pers.). 2 kg. piggvar, 150 gr. salt, 1/2 citron, 3 lit. vatten.

Till garnering: 1 citron, kruspersilja.

Beredning: Fisken urtages, sköljes väl i flere vatten och torkas med en fiskhandduk. Fenorna afputsas, men bortskäras ej. Den gnides därefter in- och utvändigt med 2 msk. af saltet samt citronsaften. En djup skåra göres i den mörka sidan på fisken för att det hvita skinnet på andra sidan ej skall spricka. Piggvaren lägges på en fisksil med den hvita sidan upp och nedsättes i det ljumma vattnet, tillsatt med saltet. Den får hastigt koka upp, men därefter endast småkoka med tätt slutet lock 20—25 min., eller tills fenorna lossna lätt. Fisken upplyftes genast med silen och spadet får väl afrinna, hvarefter den upplägges med den hvita sidan upp, på ett varmt fiskfat eller på ett aflångt fat på bruten servett. Den garneras med hummerrom pressad genom passersikt, och citronskifvor samt persilja. Piggvar serveras med smält smör, hummersås eller holländsk sås.

Stekt tjäder (f. 6 pers.). 1 tjäder, 1 1/2 hg. späck, 3 msk. smör (60 gr.), 2 tsk. salt.

Sås: Smöret i hvilket fågeln brynts, 2 msk. smör, 1 1/2 lit. buljong, 2 dcl. tjock grädde, 1 tsk. socker, 1 tsk. soja.

Beredning: Tjäder finnes i handeln från midten af aug. — midten af mars. Då fågeln är frusen, lägges den i köket öfver natten för att tina upp. Den flås därefter, urtages, sköljes väl och torkas samt lägges i mjölk några timmar. Tjäderhönan har det finaste köttet. Den späckas på bröstet och låret med späcket skuret i fina strimlor och uppsättes. Smöret brynes i en stekgryta, fågeln ilägges och brynes vackert på alla sidor, hvarefter den upptages och saltas. Smöret i hvilket fågeln brynts, fräses med mjölet, buljongen och grädden tillsättas och såsen får ett godt uppkok samt afsmakas med socker och soja. Fågeln nedlägges i såsen och får sakta steka omkr. 2 tim. under det den ofta öfverköses och spädes med mera buljong om så behöfves. Bröstet och låren skäras i tunna skifvor, som åter hopläggas och serveras på skrofvet. Såsen silas och skummas, är den för tjock tillsättes litet tjock grädde eller buljong och 1 tsk. kallt smör iröres.

Nougatpudding (f. 8 pers.). 1 hg. sötmandel, 2 hg. spanska nötter, 1 helt ägg, 2 äggulor, 210 gr. strösocker, 5 dcl. tjock grädde, 6 1/2 blad gelatin.

Beredning: Mandeln skållas och hackas fint tillsammans med de skalade nötterna. Ägget och äggulorna vispas väl i en bål. Sockret lägges i en smord och något varm tackjärnspanna och röres med träslef öfver elden tills det är smält. Då tillsättes mandeln och nötterna genast och massan får ett uppkok samt hälles på de uppvispade äggen. Massan röres därefter tills den är fullkomligt kall. Grädden vispas till hårdt skum och tillsättes.

Sist nedröres det sköljda och i 3 msk. varmt vatten utrörda gelatinet. Massan hälles i en vacker a là daubeform, sköljd med kallt vatten och beströdd med strösocker. Formen ställes på is eller på kallt ställe omkr. 2 tim. Då puddingen skall stjälpas upp, lossas den från kanterna med en fruktkniv och stjälpes upp på tårtpapper på flat glasskål samt garneras med biskvier.

Mannagrynsflammeri (f. 6 pers.) 1 msk. socker, 3 msk. sultanarussin, 4 bittermandlar, 2 hela ägg.

Beredning: Mjölken kokas upp och grynen tillsättas under vispning tillika med sockret, de sköljda och förvällda russinen samt den skållade och rifna mandeln. Massan får koka under ständig rörning åt botten till en tjock gröt (omkr. 1/2 tim.) hvarefter äggulorna tillsättas, en i sänder. När gröten är kall, tillsättas de till hårdt skum slagna ägghvitorna. Flammerin hälles i en vattensköljd porslinsform, stjälpes upp när den är kall, och serveras till saftsoppa.

Frikadeller af kalffärs (f. 6 pers.). 2 hg. benfritt kalfkött, 50 gr. smör, 1 ägg, 1 msk. hvetemjöl, 1 tsk. salt, 1/4 tsk. fint hackad portugisisk lök, 1/2 msk. fint hackade champinjoner eller tryffel, 1/2—1 kkp. gräddmjölk.

Beredning: Köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten, befrias från hinnor och senor, skäres i tärningar och drifves tre gånger genom köttkvarn, tillsammans med smöret. Färsen stötes därefter i stenmortel och arbetas med det uppvispade ägget, mjölet, kryddorna och svampen omkr. 1/2 tim., hvarunder mjölken tillsättes litet i sänder. Af färsen formas med 2 tsk. små frikadeller så stora som valnötter, hvilka kokas i svag buljong eller saltadt vatten 3—4 min. De serveras till starka buljongsoppor.

Äppelpaj med mördeg (f. 6 pers.).

Mördeg: 200 gr. smör, 1 ägg, 100 gr. socker, 1/2 tsk. finrifvet citronskal, 150 gr. hvetemjöl, 1 knifsudd hjorthornssalt.

Till fyllning: 3 kkp. äpplemos.

Till formen: 1/2 msk. smör, 2 msk. stötta skorpor

Beredning: Smöret tvättas och röres, tills det blir hvitt och pösigt, ägget, sockret och citronskalet tillsättas och blandas väl med smöret. Mjölet siktas med hjorthornsaltet och inarbetas väl i degen. En bleckform eller tackjärnspanna smörjes väl med kallt smör och beströs med stötta skorpor. En tredjedel af degen utkafas till en rund kaka och därmed beklädes formes botten, hvarefter den insättes i ugnen att halfgräddas. Den uttages och får kallna. Formens kanter beklädas därefter med den andra tredjedelen af degen. Pajen fylles med äpplemos, resten af degen lägges som ett lock ofvanpå och kanterna tilltryckas. Den insättes i ugnen och gräddas väl samt uppstjälpes när den är afsvalnad. Serveras med vaniljsås eller vispad grädde.

"811"

SPORTDRÄKT

af modell enl. cliché

Kronor 33: —

A B. Nordiska Kompaniet,

Stureplan,
Stockholm.

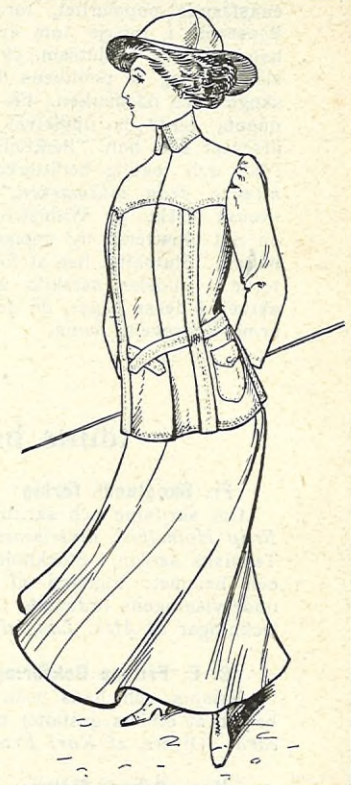

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

VID skola finnes plats för en stadgad och ordentlig flicka van vid servering, äfven kunnig i räkning och vana att leda andra. Betyg och ref. fordras. Svar under adress Gumælii Annonsbyrå, Malmö f. v. b.

BARNSKÖTERSKOR, utbildade, erhålla anställning genom Arbetsförmedlingen, Regeringsg. 113, ing. E. Expeditionstid kl. 1—3 e. m. Rikstel. 4047. Personlig inställelse. Betyg böra medhafvas.

I Södermanland å egendom. får bildad, enkel, hushållsvan flicka, fullt kunnig i matlagning, bakning m. m. plats. Nya Inack.-Byrån, Brunkebergsg 3 B, Sthlm.

FRISK, ordentlig ej för ung bättre flicka, kunnig i enklare matlagning och bakning samt villig förrätta alla inom ett hem förekommande sysslor, utom de gröfre, erhåller plats i mindre familj, som bebor villa med centraluppvärmning, el. ljus och gasspis. Svar med uppgift om ref. och löneanspråk sändes till »Elbe», Västerås p. r.

ARBETSVILLIG, barnkär, bildad flicka, van vid husliga sysslor samt kunnig i sömnad, erhåller den 1 nov. plats i stilla hem att med husmoderns hjälp sköta alla förekommande sysslor. Musikalisk har företräde. Svar med foto. och upplysningar till »C. H K.», Box 6, Engelholm.

NORRA Inack:Byrån ansk. platser åt hushålls-, sällskaps-, kontors-, barnfröknar, sjuksköterskor m. fl. Malmskillnadsg. 27, Sthlm.

JUNGE Dame, musikalisch, aus guter Familie, 24 J. findet sofort für einige Monate angenehmen Landaufenthalt nahe Universitätsstadt Greifswald, zwecks Sprachaustausch mit gleichaltiger Tochter. Mässige Pension od. evtl. später Aufenthalt der Tochter in Schweden Frau Sartig, Wampen bei Greifswald.

EN pålitlig, barnkär flicka, kunnig i sömnad får till hösten plats som barnjungfru för en 7 års flicka, med skyldighet att tillfälligt vara behjälplig med andra sysslor. Betyg, foto. och rekom. sändas till friherrinnan S. Wrangel, Säby, Strängnäs.

ALLVARLIG och bildad, förmögen dam att gifva uppfostran och vård åt 2-årig rar men moderlös flicka sökes. Tillfälle att lära känna barnet i dess hem gifves. Svar till »L. B.», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

LÄRARINNA. En anspråkslös flicka med elementarskolebildning samt undervisningsvan erhåller nu genast plats på herrgård nära stad att undervisa en 12 års flicka. Ref. och lönepret. i svar till G. Nettelbladt, Norrköping

EN snäll, ordentlig och huslig flicka med godt sätt och utseende, kunnig i matlagning och ett hems skötsel (någon affärsvana önskvärd), erhåller genast eller 24 okt. god plats att med jungfrus hjälp sköta litet hushåll i ordentligt och oberoende ungkarlshem på landet i naturskön trakt. Svar med uppgift om ålder, foto., lägsta löneanspråk och rek. till »Handlande T.», Iduns exp., Stockholm.

BARNKÄR, helst musikalisk flicka att undervisa 7 års gosse 1 timme dagl. och i öfrigt deltaga i förefallande göromål. Svar med foto. o. lönepret. till »Brukstjänstemannafamilj» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

I UPPSALA erhåller bildad, anspråkslös, något musikalisk flicka, ej för ung, med goda rek. plats att sällskapa och handleda 5 friska och välartade barn i ålder 8—2 1/2 år. Svar märkt »Familjemedlem», Post Box 18, Uppsala.

HUSHÅLLERSKA kunnig att sköta ett enkelt och anspråkslöst hushåll på landet, bestående af 2 personer, får plats genast eller framdeles. Svar till »Hushållerska», Fjärås p. r.

BARNFRÖKEN, ej för ung, pålitlig, barnkär, kunnig i sömnad, med goda rek. som förut skött späda barn, sökes. Vidare fru Hammarberg, Öst. Dagblad, Norrköping, till hvilken svar med foto. insändes.

ENKEL och anspråkslös flicka, kunnig i enklare matlagning och som vill tillsammans med husmodern deltaga i alla inom ett bättre hem förekommande göromål, får bra plats i Norrvikens villastad. Eget rum och godt bemötande. Svar till »Villa Granbo», Norrviken. A. T. 29.

FRISK och gladlynt, bildad flicka, som mot fritt vivre vill vara husmoder till verklig hjälp med väfnad, sömnad och hvarjehanda hushållsbestyr, erhåller plats nu genast å egendom i Södermanland. Svar med foto., ref. till »Väfkunnig», Iduns exp. f. v. b.

TYSK barnfröken önskas i en bildad familj i Stockholm för 4 barn i åldern 7—1 år. Sökanden bör vara barnkär och äga god vana att sysselsätta barn. Svar till »Tyska», Tidningskontoret, Tegnérg. 18, Stockholm.

En skicklig lärarinna

med moderata löneanspråk kunnig i vanliga skolämnen, språk, musik och handarbeten, sökes nu genast att undervisa en 14 års flicka, som genomgått 4 klasser i elementarskola. Svar med foto. och löneanspråk till Hjellö Egendom pr Gate. Rikstel.

Kvinnlig gymnast

villig att vara husmoder behjälplig med skötseln af en 2 års gosse, läxläsning med 2:ne gossar på 9 och 11 år samt för öfrigt deltaga i förekommande sysslor, erhåller plats den 15 november. Kokerska, kammarjungfru och barnjungfru finnas. Foto. jämte uppgift på ålder och löneanspråk torde sändas till fru Ragnar L. Jeansson, Kalmar.

Bildad, medelålders dam,

något van vid sjukvård, önskas snarast möjligt som värdinna och sällskap för äldre sjuklig herre i landsortsstad. Tjänarinna finnes. Svar med uppgift om ref. och löneanspråk till »Ensam», Box 64, Eksjö.

PLATSSÖKANDE

UTEXAMINERAD kindergartenlärarinna önsk. plats i skola eller hem. Svar till »Lärarinna», Sv. Telegramb., Sthlm.

HUSHÅLLSVAN bildad flicka kunnig i matlagning, bakning m. m. söker plats. Goda rek. Svar »Villig—Duglig», Sv. Telegrambyrån, Sthlm.

I väntan på inträde till större utbildningsanstalt för sjuksköterskor önskas plats hos sjukling, nervsjuk eller konvalescent, af bildad 26-årig kvinna. Innehar goda ref. från genomgången 6 månaders elevtid på länslasarett. Svar till »Plikttrogen», Iduns exp. f. v. b.

23-årig, enkel flicka

önskar plats att gå frun tillhanda. Svar till »Snart», Borås p. r.

PLATS som husföreståndarinna önskas af anspråkslös prästdotter; är van att med ordning och sparsamhet sköta ett hem. Svar emotses med tacksamhet till »1910», Elmhult p. r.

BÄTTRE landtbrukaredotter, som genomgått husmoderskola, önskar plats i aktningsvärd familj, helst på landet, att under fruns ledning sköta hushållet. Tacksam för svar med löneuppgift inom 8 dagar till »Familjemedlem», Landskrona p. r.

MOT fritt vivre önskar bättre flicka plats som lärarinna eller som sällskap. Svar till »G. A—z», Iduns exp., Stockholm.

24-ÅRIG enkel och anspråkslös flicka af god familj önskar plats som hjälp och sällskap, villig att sköta större barn. Svar till »Småländska», Kiosken vid Rörsjöbron, Malmö.

28-ÅRIG FLICKA från godt hem, fullt van vid och kunnig i alla husliga göromål, söker plats att förestå hushåll i stad eller hellre på landet. Svar till »Djurvän», Sv. Dagbl. annonskontor, Stockholm f. v. b.

BILDAD flicka, kunnig i finare och enkl. matl., bakning, sömnad, söker plats. Vackra betyg genom Norra Inack.-Byrån, Malmskillnadsg. 27, Sthlm.

PLATS önskas af 19-årig flicka som genomgått 8 klasser i elementarskola samt kurs i maskinskrifning och snabbskrift. Svar torde godhetsfullt lämnas till »Noggrann och pålitlig flicka», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

UNG norsk dame med artium önsker post som selskapsdame. Billet mrk. »Norsk student», Iduns exp.

25-ÅRIG förlofvad flicka önskar under några månader i vinter plats i bättre hem där tillfälle gifves att lära matlagning. Svar till »Fritt vivre», Nordiska Annonsbyrån, Göteborg.

23-ÅRIG skånska önskar plats i god familj att vara husmodern behjälplig med husliga göromål. Kunnig i matläsning. Svar till »17 år», pr. Vim- »Familjemedlem», Malmö p. r.

UNG, anspråkslös flicka, önskar plats i bättre familj som husa eller barnfröken. Är något kunnig i sömnad och inomhus förekommande göromål. Svar till »19 år», Falköping p. r.

UNG flicka som aflagt realskolexamen och genomgått skolkökskurs önskar plats som sällskap och hjälp i god familj. Kan äfven biträda med läxläsning. Svar till »17 år», pr Vimmerby.

EN kokerska, kunnig i såväl finare som enklare matlagning, syltning, inkokning och bakning samt en husjungfru kunnig i sina sysslor, önskar platser instundande flyttning, helst i Stockholm. Goda betyg från föregående platser. Svar till »K. H.», Sundsvall p. r.

ENKEL bättre flicka önskar plats 1 nov. i god vänlig familj, som hjälp och sällskap. Kunnig i enklare matl., handarbete och sömnad. Lön önskas. Goda rek. finnas. Snart svar till »18 år», Motala p. r.

UNG kvinnlig sjukgymnast med goda betyg och rekom. önskar plats. Är äfven villig att, om så önskas, deltaga i förekommande husliga sysslor eller skrifgöromål. Svar till »Gymnast», Iduns exp. f. v. b.

ENKEL bildad flicka, behärskande tyska språket, önskar plats i präst- eller annat godt hem på landet att vara husmoder till verklig hjälp. Helst uti Norrland eller mellersta Sverige. Svar till »Anspråkslös», Iduns exp., Sthlm.

28-ÅRIG FINLÄNDSKA af bildad familj talande svenska, tyska samt något franska, önskar plats som sällskap eller hjälp i hemmet, i stad eller på landet. Svar till »Tacksam», Iduns exp., Sthlm.

27. Väggbonad.

28. Väggbonad.

TILL LEDNING och hjälp för Iduns läsarinnor följer härmed

Handarbetsbilaga II

utgörande ***Höstserien*** *med jularbeten.*

Mönster i naturlig storlek samt arbeten kunna erhållas till utsatt pris efter ***rekvisitions*** *insändande till* ***Svenska Rit- & Tappisseribyrån,*** *Vallingatan 29, Stockholm, då dessa fortast sändes pr postförskott eller efter insändt belopp (i postanvisning eller frimärken), jämte fraktkostnad.*

Mönster och arbeten från Vårserien kunna fortfarande erhållas.

29. Väggbonad.

30 a. Korgstol-dyna.

27 a. **Väggbonad.** Storlek 85×45 cm. Uppritad på linne Kr. 3: 50, med garn och linnekant Kr. 5: —. *Målad Kr. 6: 50.* Mönster Kr. 3: —.

b. **Väggbonad.** Storlek 120×45 cm. Uppritad på linne Kr. 5: —, med garn och linnekant Kr. 7: 25. *Målad Kr. 10:* —. Mönster Kr. 4: 75.

28. **Väggbonad.** Storlek 120×52 cm. Uppritad på linne Kr. 5: 25, med garn och linnekant Kr 7: 75. *Målad Kr. 11:* — Mönster Kr. 5: —.

29. **Väggbonad,** Storlek 85×45 cm. Uppritad på linne Kr. 3:50, med garn och linnekant Kr. 4: 60. (Kan äfven erhållas utan julinskription.) *Målad Kr: 6: 50.* Mönster Kr. 3: —.

30 a. **Korgstol-dyna.** Sys på groft linne, boj eller filt med stjälkstygn, delsbo- eller plattsöm i en eller två färger, lämpade efter bottenfärgen. Storlek 55×55 cm. Uppritad på groft linne eller filt Kr. 3: —, grått d:o eller Möbel-linne Kr. 3: 75, boj Kr. 5: —. Garn Kr. 0: 45 à 0: 60. Mönster Kr. 2: —

b. **Ryggdyna** för **korgstol.** Samma motiv. Storlek 50×30 cm. Uppritad på linne eller filt med baksida. Kr. 2: 25, grått d:o eller möbellinne Kr. 2: 75, boj Kr. 3: 25, garn Kr. 0: 30 à 0: 50. Mönster Kr. 1: 50.

31. **Té-duk.** Sys på linne med hvitt langarn och spetsinfällning; äfven med hvitt, eller kulört langarn och raka stjälkstygnsränder. Storlek 90×90 cm. Uppritad på linne Kr. 4: 25, angola Kr. 2: 50. Hvitt garn Kr. 0: 75, kulört d:o Kr. 1: —. För spetsinfällning: garn och spets Kr. 3: 50. Kan äfven erhållas större. Mönster Kr. 2: —.

32. **Bordlöpare.** Sys på grått linne med hvitt langarn och spetsinfällning. Knytes en lång frans, som utdrages ur tyget, på båda kortsidorna. Storlek 150×40 cm. Uppritad Kr. 4: 25, garn och spets Kr. 1: —. Mönster Kr. 1: 25.

33. **Kudde** samma motiv. Kr. 3: 50; garn och spets Kr. 2: —.

34. **Kudde.** (Se Vårserien, ottomanmönstret N:o 21. Införes på begäran.) Sys på groft linne, filt eller boj i stjälkstygn med perlgarn eller yllegarn i en eller två färger, gulrödt och grönt. Storlek 60×45 cm. Uppritad på linne med baksida Kr. 3: —, grått ellermöbellinne Kr. 4: —, möbelrips Kr. 4: 75, garn Kr. 1: 20. Frans Kr. 2: —, 2: 50 och 4: —. Mönster Kr. 2: —.

35. **Lysduk.** Sys i engelskt broderi med brodergarn eller silke med spetsinfällning på styf moll, eller fint linne. Storlek 52×52 cm. Uppritad på linne eller moll Kr. 1: 90, garn Kr. 0: 40, spets kr. 1:80. Fållen kan äfven göras med nålsöm då spets beräknas Kr. 1: —, silke Kr. 0: 75. Mönster 1: 25.

Forts. sid. 524.

31. Té-duk.

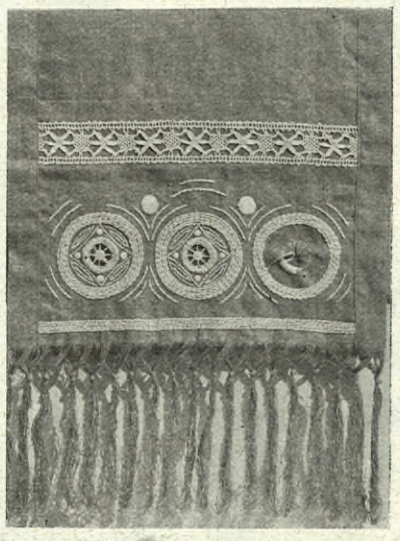

32. Bordlöpare.

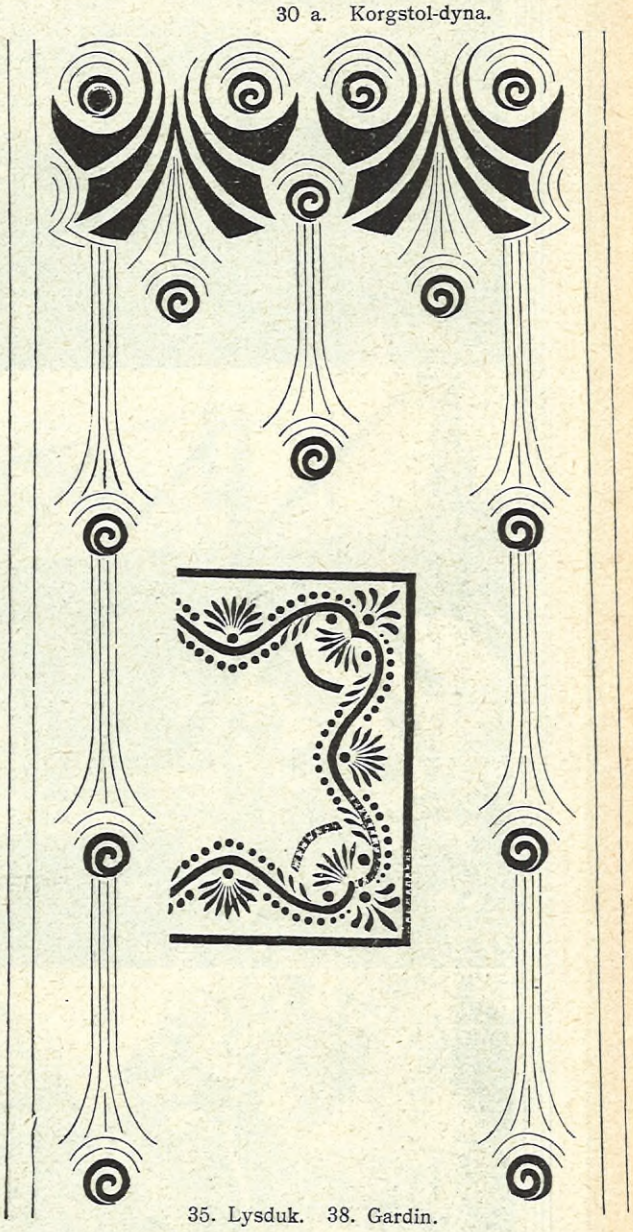

35. Lysduk. 38. Gardin.

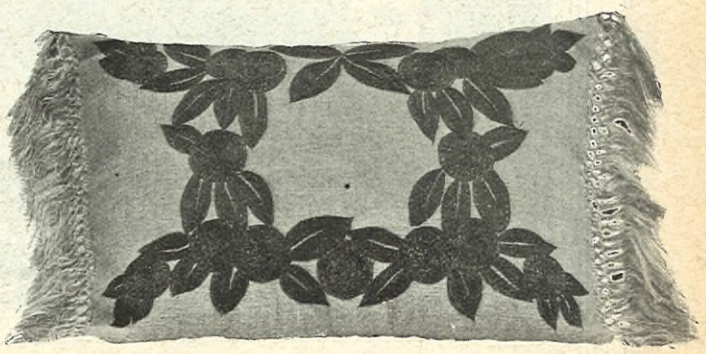

34. Kudde.

Det stora

5

1

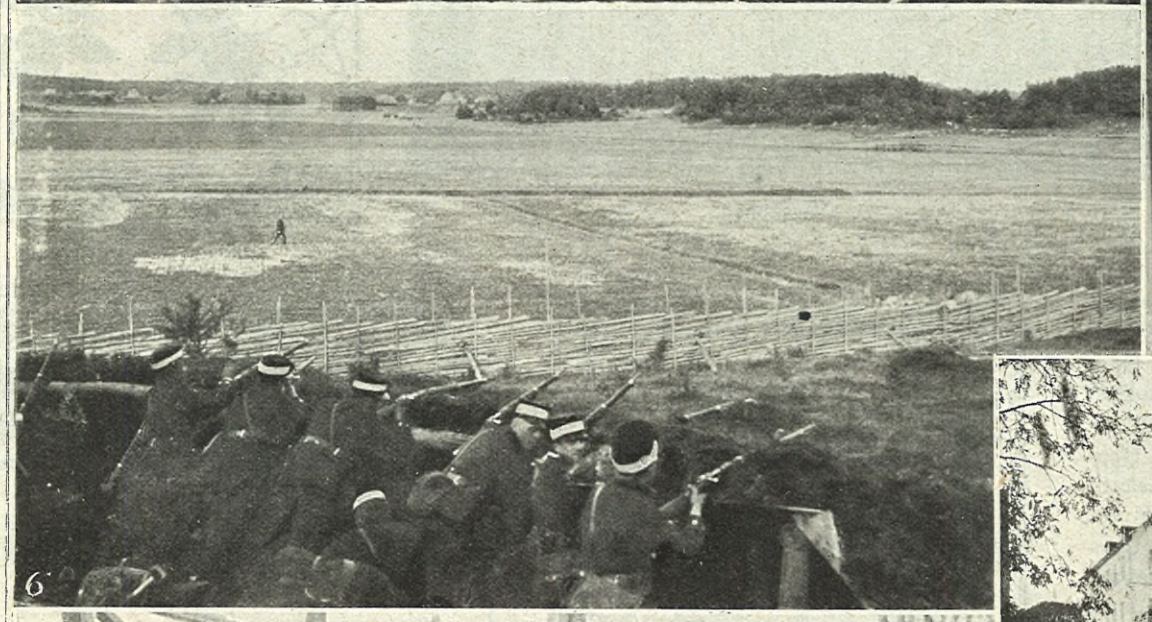
6

2

3

7

9

8

10

1. Konungen på
sen. 2. Konung
(Nya hotellet i Si
huset i Sigtuna
denternas samlin
festsmyckad Si
skyttegrafvarna
väntan på fiend
bron spränges.
vildmarksterräng
i skyttegropen:
sceringsballonge
vid Ekilla. 12.
prins Carl motta
ter. 13. Nattlig
Erikssund. 14.
i morgondimma
vid Norra Til lä
präktigt bakhåll.
af A. Bl

Upplandskriget.

13

14

4

15

11

krigsskådeplat-
ens högkvarter
gtuna). 3. Råd-
(krigskorrespon-
gsplats). 4. En
tunagata. 5. I
id Ekilla. 6. I
en. 7. Sigtuna-
8. Utposter i
en. 9. En signal
10. Rekogno-
. 11. Ett batteri
Kronprinsen och
ga krigsrappor-
öfverfart vid
ägret vid Viby
15. Spången
gges ut. 16. Ett
Foto för Idun
mberg.

12

16

36. **Bordlöpare.** Samma motiv. Storlek 150×40 cm. Uppritad på linne eller moll Kr. 4: 25, garn, spets och silke efter beräkning. Mönster Kr. 2: —.

38. **Gardin.** Sys med stjälkstygn på grått linne med hvitt perlgarn eller på naturfärgadt linne med garn i linfärg eller kulört. Midtfaconerna kan sys äfven i hålsöm med spindlar. Spetsinfällning eller hålsöm kan göras i stället för de raka ränderna. Fållen sys med en enkel hålsöm. Storlek 85×250 cm. eller längd enligt uppgift. Gardinlinne 170 cm. bredt från Kr. 3: 90 och 4: 50 pr meter. Uppritning pr par Kr. 7: 50; garn, en färg, Kr. 2: 25. Pris för ett par gardiner Kr. 19: 50 (längd 2,50 meter, linne Kr. 3: 90, garn och uppritning.) Mönster Kr. 6: —.

41. Reskudde. 42. Skrifbordslöpare. 44. Spelbordsduk.

39. **Smal gardin.** Sys som N:r 38. I nedre kanten kan sättas en lång frans. Storlek 42×250 cm., eller längd enligt uppgift, samt smalt mellanstycke 42×55 cm. Linne i bredd och pris se N:o 38. Uppritning Kr. 6: 50, garn c:a Kr. 1: 50, spets 3,25 meter från Kr. 0: 40 à 0: 60 pr meter. Pris pr par *utan spets* Kr. 13: 50 (längd 2,50 meter, linne à Kr. 3: 90, garn och uppritning). Mönster Kr. 5: —.

45. Kudde.

40. **Skrifbords-löpare.** Sys i stjälkstygn på svart eller grön filt, med silke i en eller två färger. Storlek 70×42 cm. Uppritad på filt med pikerad kant Kr. 2: 50, groft silke Kr. 0: 90, filofloss d:o Kr. 0: 75. Mönster Kr. 1: 75.

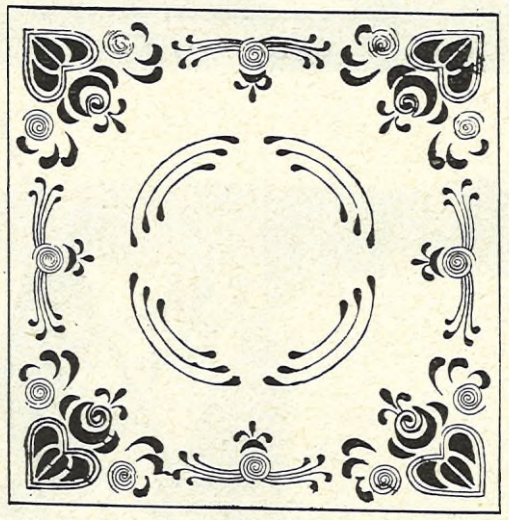

46. Lysduk.

41. **Reskudde.** Sys i stjälkstygn i en eller flera färger på batistlinne, naturfärgadt eller kulört. Äfven lämpligt som *Öfverdrag* till kudde, och hopknytes den då med sidenband. Storlek 53×34 cm. Uppritad på linne med baksida Kr. 2:50, garn Kr. 0: 45. Mönster Kr. 1: 75.

42 a. **Skrifbords-löpare.** Sys på filt som N:o 40. Storlek 85×32 cm. Uppritad på filt Kr. 2: 50, groft silke Kr. 0: 90, filofloss Kr. 0: 75. Mönster Kr. 1: 50.

44. **Spelbords-duk.** Storlek 85×100 cm. Sys i plattsöm. Uppritad på linne eller filt Kr. 4: 25, garn Kr. 1: 20. Mönster Kr. 2: —.

45. **Kudde.** Storlek 60×40 cm. Sys i stjälkstygn på groft linne med blått eller linfärgat perlgarn. Uppritad på linne med baksida Kr. 3: —, grått eller möbellinne 3: 50. Möbelrips Kr. 4: 75, garn 0: 45. Frans se N:o 34. Mönster Kr. 2: —.

46. **Lysduk** i Allmogestil. Sys med stjälkstygn, delsbo eller plattsöm i rödt, blått och grönt. Äfven på grått linne med hvitt. Storlek 70×70 cm. Uppritad på linne Kr. 2: 65, grått linne Kr. 3: —, angola Kr. 1: 40, garn 0: 70. Mönster Kr. 1: 25.

47. **Lysduk.** Motiv N:o 46. Storlek 52×52 cm. Uppritad på linne Kr. 1: 40, grått d:o Kr. 1: 75, angola Kr. 0: 85; garn Kr. 0: 50, mönster Kr. 0: 75.

48. **Bordlöpare.** Motiv N:o 46. Storlek 150×37 cm. Uppritad på linne Kr. 3: 50, grått d:o Kr. 4: 25, angola Kr. 1: 75, garn Kr. 0: 80. Mönster Kr. 1: 25.

51. **Barnkrage.** Uppritad på linne Kr. 1: 10, garn Kr. 0: 30, mönster Kr. 0: 75.

52 a och b. **Munkstoldyna.** Syspå groft linne, filt eller boj med stjälkstygn eller delsbosöm i en eller flera färger. Uppritad med stol- och ryggdyna på linne eller filt Kr. 3: 50, grått d:o och möbel-linne Kr. 4: 50 boj Kr. 5: —, garn Kr. 0: 90. Mönster Kr. 2: 50.

53. **Gardin.** Sys som N:o 38. Storlek och pris som där uppgifna. För spetsinfällning (se ena sidan!) beräknas 6,75 meter spets à Kr. 0: 60 och Kr. 0: 75 pr meter, som tillkommer. Obs.! $^3/_4$ af mönstret.

54. **Smal Gardin.** Sys som N:o 39. Storlek och pris där uppgifna.

55. **Ottoman-** och **Schäslongöfverkast.** Samma motiv som gardinerna.

56. **Krage.** Uppsatt på linne Kr. 1: 10, garn 0: 40.

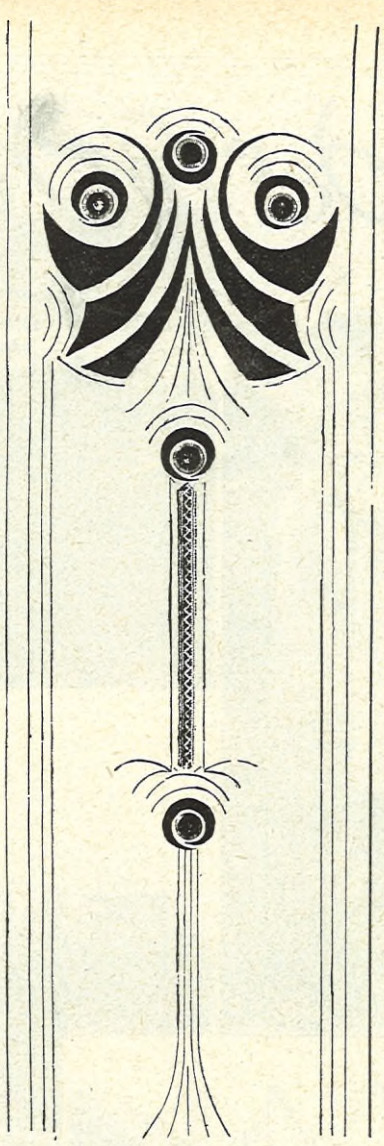

39. Smal gardin.

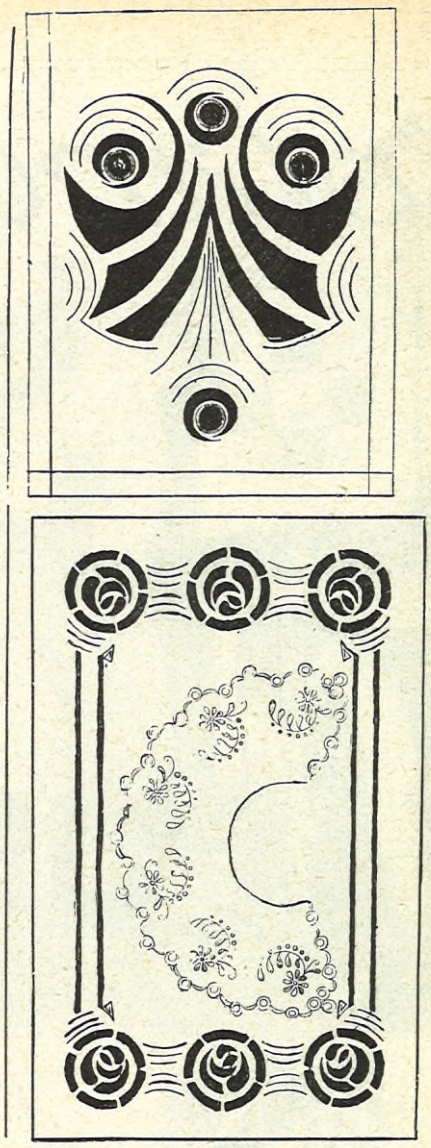

40. Skrifbordslöpare. 56. Barnkrage.

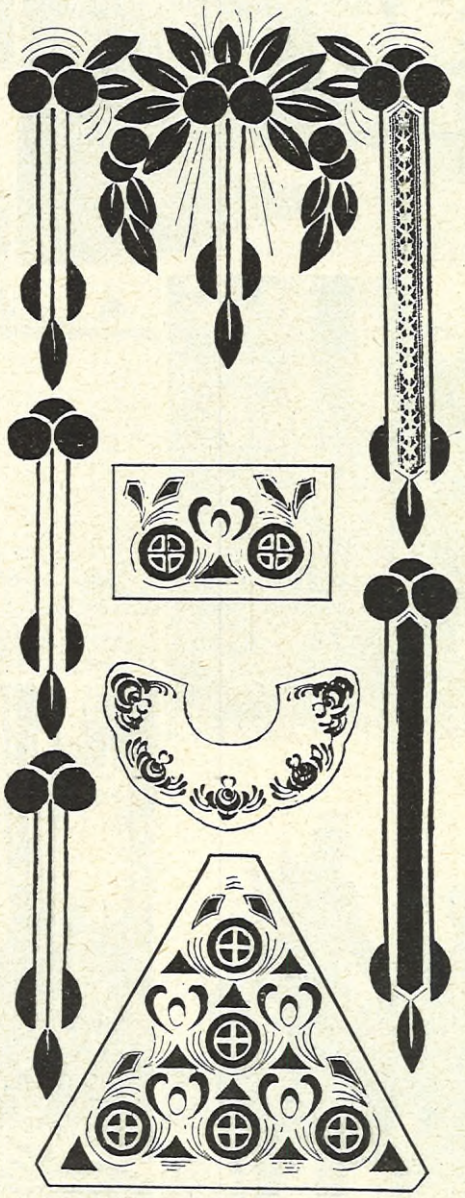

52 b. 51. 52 a.

53. Gardin.

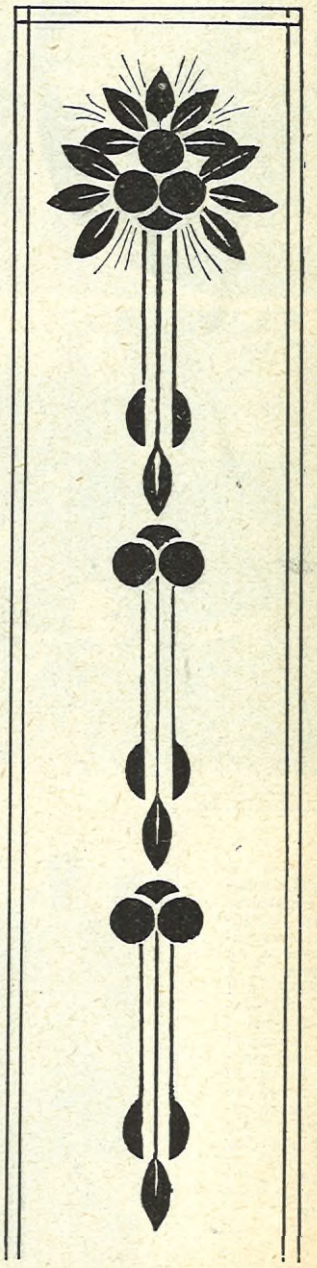

54. Gardin.